

LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Geplande werken aan het Sint Jacobsplein te Leuven. Archeologienota

E.N.A. Heirbaut
V. Vandenbussche

Colofon

Titel: Geplande werken aan het Sint Jacobdsplein te Leuven. Archeologienota.
Auteur: Elly N.A. Heirbaut & Vanessa Vandenbussche
Grafische illustraties/GIS: LAReS

Rapportnummer: LAReS-rapport 868

Projectleider/veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut
Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service
Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: februari/2024
Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

© LAReS bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel I. Verslag van resultaten

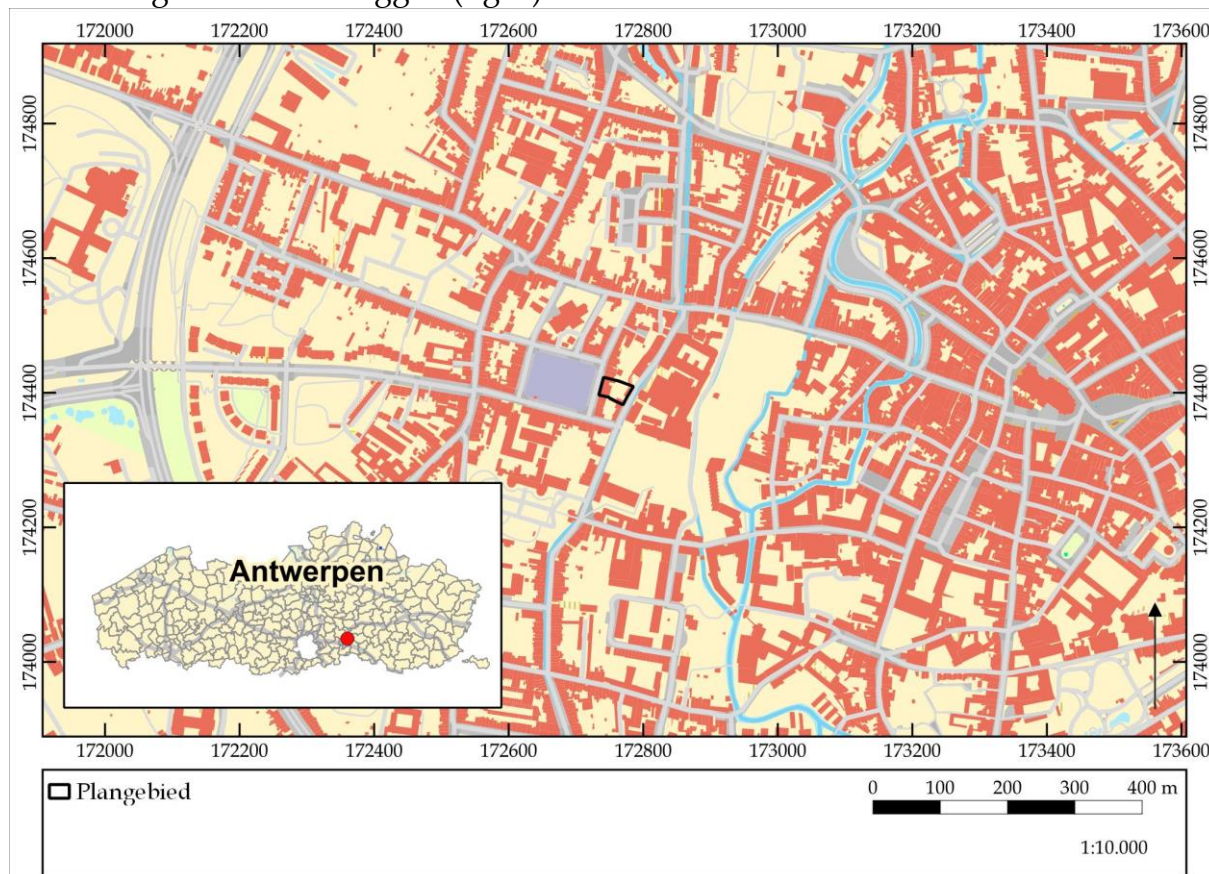
Inhoudstafel

1 INLEIDING	5
1.1 RANDVOORWAARDEN	6
1.2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	7
2 VRAAGSTELLINGEN	8
3 METHODIEK VAN HET ONDERZOEK	9
3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK	9
3.2 RAPPORTAGE EN AFBEELDINGEN	10
4 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN	11
4.1 BESTAANDE TOESTAND	11
4.2 NIEUWE TOESTAND	14
5 ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK	19
5.1 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS	19
5.2 HISTORISCHE BRONNEN	19
5.3 CARTOGRAFISCHE BRONNEN	22
5.4 LUCHTFOTOGRAFIE	25
5.5 GEO(MORFO)LOGIE EN BODEM	27
5.5.1 DIGITAAL HOOGTEMODEL VLAANDEREN II	28
5.5.2 TERTIAIR GEOLOGISCHE KAART	28
5.5.3 QUARTAIR GEOLOGISCHE KAART	28
5.5.4 BODEMTYPE	30
5.5.5 POTENTIËLE BODEMEROSIE EN BODEMBEDEKKING	30
5.6 ARCHEOLOGISCHE BRONNEN	32
6 SYNTHESE	36
6.1 SAMENVATTING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN EN BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN	36
6.2 IMPACT VAN VROEGERE EN GEPLANEDE WERKEN	36
6.3 POTENTIEBEPALING, KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL EN AANBEVELING	37
GERAADPLEEGBE LITERATUUR	40
GERAADPLEEGBE WEBSITES	40
LIJST VAN FIGUREN	41

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan het Sint-Jacobsplein, op de rand van de historische stadskern van Leuven (provincie Vlaams-Brabant). Het omvat twee percelen met een totale oppervlakte van ca. 1.216,4 m². Binnen het terrein staat een oud rusthuis met een tuin.

De opdrachtgever plant het rusthuis te renoveren, het kapelletje te slopen en de verhardingen heraan te leggen (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

Het doel van het onderzoek is het verkrijgen van een archeologienota waarvan akte is genomen naar aanleiding van een omgevingsvergunningsaanvraag met stedenbouwkundig luik. Het onderzoek (projectcode 2024G68) werd uitgevoerd door twee archeologen, waarvan één erkend archeoloog conform de Code van Goede Praktijk. Onderhavige archeologienota bestaat uit twee delen: een verslag van de resultaten van het vooronderzoek (deel I) en het daaruit voortvloeiende programma van maatregelen (deel II).

Het onderzoek omvat in de eerste plaats een bureauonderzoek. Hierbij wordt nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen het projectgebied bevinden. Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek wordt geëvalueerd in hoeverre er voldoende informatie voorhanden is om tot bovengenoemde doelstelling te bekomen, of dat er bijkomend vooronderzoek in een andere vorm (al dan niet met bodemingreep) noodzakelijk is.

Het verslag van de resultaten van het vooronderzoek omvat naast deze inleiding nog

vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 2 worden de vraagstellingen die voor dit onderzoek relevant zijn, opgesomd. Deze vraagstellingen zullen in hoofdstuk 6 beantwoord worden, in zoverre als mogelijk op basis van de resultaten van het vooronderzoek. De gehanteerde werkwijze en onderzoeksstrategie worden in hoofdstuk 3 beschreven. Hier wordt ook de gemaakte selectie inzake bronnen verantwoord (cf. de Code van Goede Praktijk, par. 12.5.2.1). De geplande werkzaamheden worden in hoofdstuk 4 beschreven. Hierbij is van groot belang dat duidelijk wordt in hoeverre de werken impact zullen hebben op het (eventueel aanwezige) bodemarchief. Hoofdstuk 5 vormt de weerslag van de resultaten van het bureauonderzoek (*assessment*), gebaseerd op een exhaustieve studie van het beschikbare kaartmateriaal, de historische en archeologische bronnen. In dit hoofdstuk wordt geëvalueerd wat de archeologische potentie van het plangebied is. In hoofdstuk 6 wordt een synthese gevormd op basis van het *assessment*, waarin de onderzoeksvragen beantwoord worden en wordt ook geïnformeerd over de eventuele kennisvermeerdering die het plangebied kan opleveren. Verder wordt nagegaan in hoeverre de eventuele archeologische en cultuurhistorische waarden aangetast kunnen/zullen worden door de geplande werkzaamheden. Het eerste deel wordt afgesloten met de bibliografie en bijlagen. Het tweede deel omvat een gemotiveerd advies omtrent het vervolgtraject (programma van maatregelen).

1.1 Randvoorwaarden

Het terrein is momenteel ontoegankelijk voor verder archeologisch vooronderzoek buiten het bureauonderzoek aangezien het terrein nog bebouwd is. Het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem zal bijgevolg in een uitgesteld traject worden uitgevoerd, dit om logistieke redenen.

1.2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Sint-Jacobsplein, Leuven
Ligging	Sint-Jacobsplein 6, 3000 Leuven
Kadastrale gegevens	Leuven, 4 ^e afdeling, sectie E, perceel 152s en 152n
Bounding Box	X Y
	172492.75870092362 174203.16279445717
	173269.85611431862 174642.72279445722
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek
Projectcode	2024G68
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Vanessa Vandenbussche, LAReS
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162
Termijn	februari/2024
Geplande ingreep	Verbouwen oud rusthuis tot 34 studio's.
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 1.216,4 m ²
Oppervlakte geplande werken	ca. 653 m ²
Archeologische relevante informatie	archeologische zone Leuven
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 300 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.
Thesaurus	Archeologienota, bureauonderzoek, werfbegeleiding

2 Vraagstellingen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op? Welke onderzoeksstrategie moet toegepast worden in het uitgesteld traject?

3 Methodiek van het onderzoek

3.1 Onderzoeksmethodiek

Om na te gaan of er archeologische en cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig zijn en om een antwoord te kunnen geven op de in hoofdstuk 2 geformuleerde vraagstellingen, is een bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn verschillende soorten bronnen geraadpleegd, die in hoofdstuk 5 besproken zullen worden (*assessment*). De meeste bronnen zijn online beschikbaar gesteld door de Vlaamse Overheid.

Om de fysische geografie van het projectgebied te onderzoeken zijn de bodemkaart, bodembedekkingskaart, erosiegevoeligheidskaart, tertiair geologische kaart en quartair geologische kaart geraadpleegd. Deze zijn online te raadplegen in de databases van Geopunt Vlaanderen (www.geopunt.be) en in de Databank Ondergrond Vlaanderen (www.dov.vlaanderen.be).

Om een beeld te krijgen van de historische (landschaps)ontwikkeling van het plangebied zijn de beschikbare historische en topografische kaarten geraadpleegd. De gegeorefereerde historische kaarten, dit zijn de kaart van Frickx (1712), de kaart van de Ferraris (1771-1778), de kaart van Vandermaelen (1846-1854) en de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw kunnen online geraadpleegd worden via het Geoportaal Onroerend Erfgoed (www.geo.onroenderfgoed.be).

De Atlas der Buurtwegen (1841) en de kadasterkaart van Popp (1842-1879) is voor dit gebied niet beschikbaar. Op dezelfde website zijn ook verschillende 20^e- en 21^e-eeuwse luchtfoto's te raadplegen. Daarnaast is gebruik gemaakt van ander historisch kaartmateriaal, o.a. uit de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, dat is in te zien via de website van Cartesius (www.cartesius.be). Voor de historische bronnen is gebruik gemaakt van de inventaris onroerend erfgoed en van schriftelijke bronnen. De combinatie van historische bronnen, historische kaarten, topografische kaarten en luchtfoto's zorgt ervoor dat de ontwikkeling van het projectgebied en de ruimere omgeving vanaf de 18^e eeuw tot het heden goed in beeld gebracht kan worden.

Om ook zicht te krijgen op de perioden vóór de 18^e eeuw is onderzocht of er zich in en/of nabij het plangebied archeologische resten in de ondergrond bevinden of reeds zijn onderzocht. Om dit te kunnen bepalen, zijn voornamelijk de online beschikbare gegevens geanalyseerd. Hierbij is in eerste instantie de database van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI; www.cai.onroenderfgoed.be) bevraagd. Hierbij moet opgemerkt worden dat de CAI niet volledig is en geen garantie biedt op de aan- of afwezigheid van een eventuele archeologische site. Ook is www.inventaris.onroenderfgoed.be geraadpleegd voor het plangebied en de ruimere omgeving. Dit is verder in dit rapport verwerkt.

Naast het onderzoek naar de historische ontwikkeling van het gebied en de reeds gekarteerde archeologische vindplaatsen, dienen ook de geplande werkzaamheden en de (eventueel) hierbij horende verstoringen in kaart gebracht te worden. De beschrijvingen gebeuren op basis van de plannen en schetsen die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld (hoofdstuk 4). Hiertoe behoren de plannen van en informatie over de bestaande bebouwing (“bestaande toestand”) en de bouwtekeningen van het te realiseren project (“nieuwe toestand”).

Op basis van alle beschikbare gegevens is tenslotte een conclusie getrokken omtrent de kans op de aanwezigheid van archeologisch erfgoed met een groot potentieel tot kennisvermeerdering en de eventuele intactheid van een al dan niet aanwezige archeologische site (hoofdstuk 6). Hieruit vloeit een advies omtrent eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

3.2 Rapportage en afbeeldingen

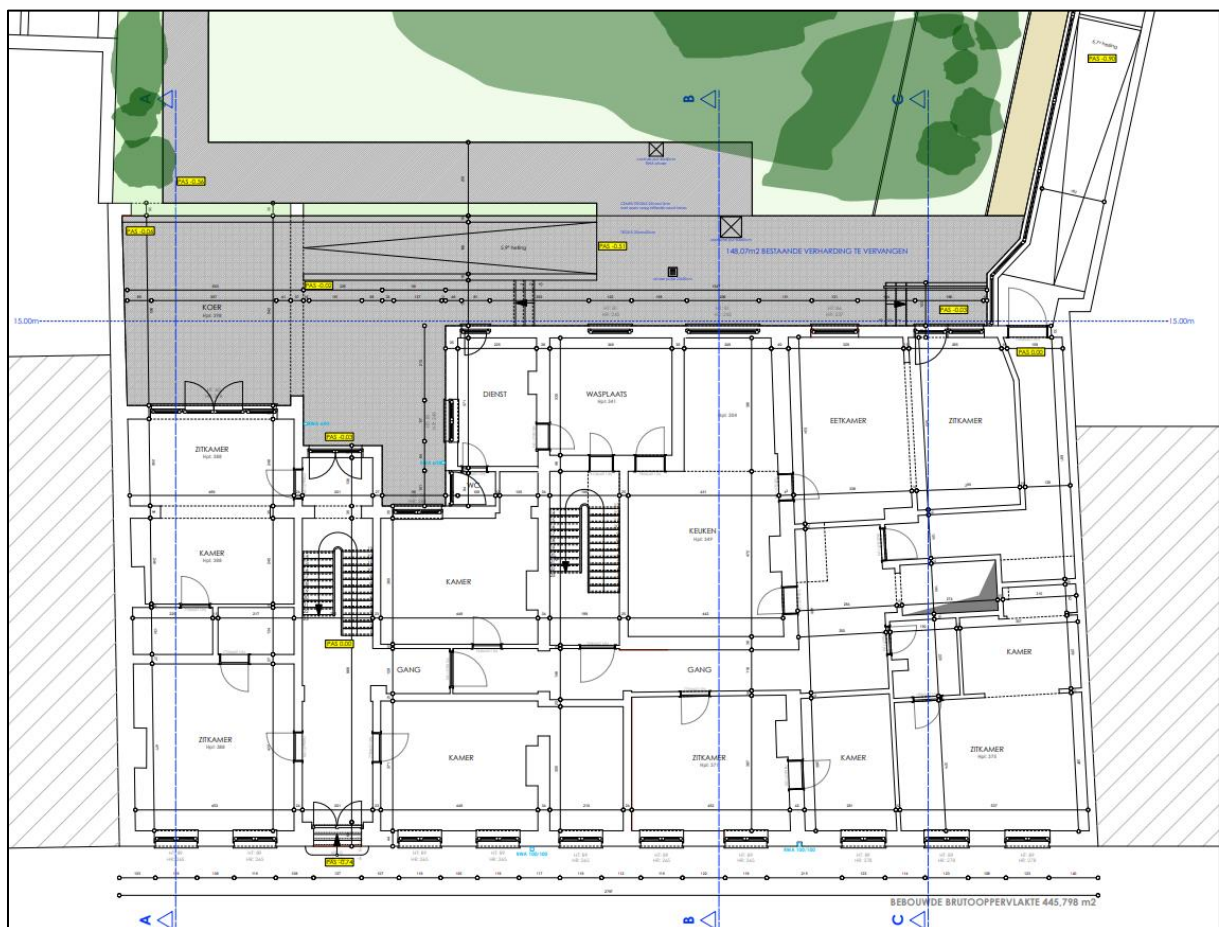
De indeling in hoofdstukken is reeds eerder beschreven. Wat betreft de afbeeldingen die in deze archeologienota zijn opgenomen, geldt dat zij alle zijn afgebeeld op klein formaat omwille van de opmaak van de tekst. In bijlage zijn de beschikbare plannen opgenomen.

De kaarten die gemaakt zijn op basis van de beschikbare bodemkaarten, luchtfoto's en CAI zijn zoveel mogelijk op eenzelfde schaal vervaardigd (zie ook figurenlijst). Omwille van de duidelijkheid (vb. situeren van het plangebied ten opzichte van de omringende omgeving) kan hiervan afgeweken zijn. Historische kaarten zijn op een andere schaal gemaakt om zo ook zicht te geven op een groter gebied, of juist in te zoomen op details.

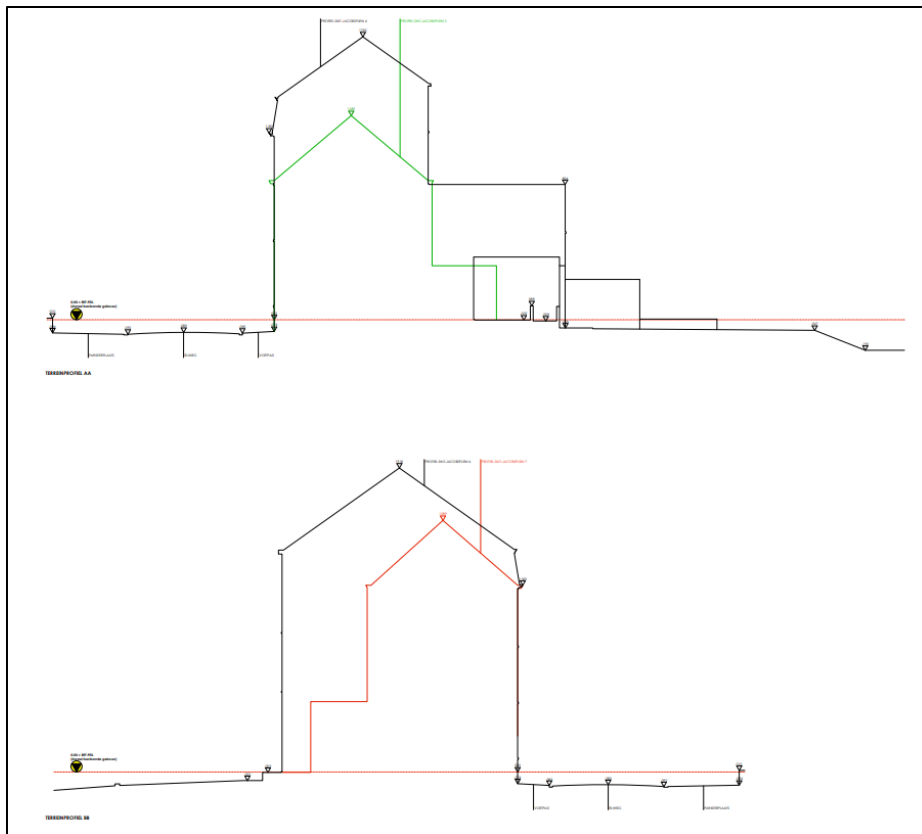
De in deze archeologienota opgenomen informatie en plannen zijn vermeld met toezegging van de opdrachtgever.

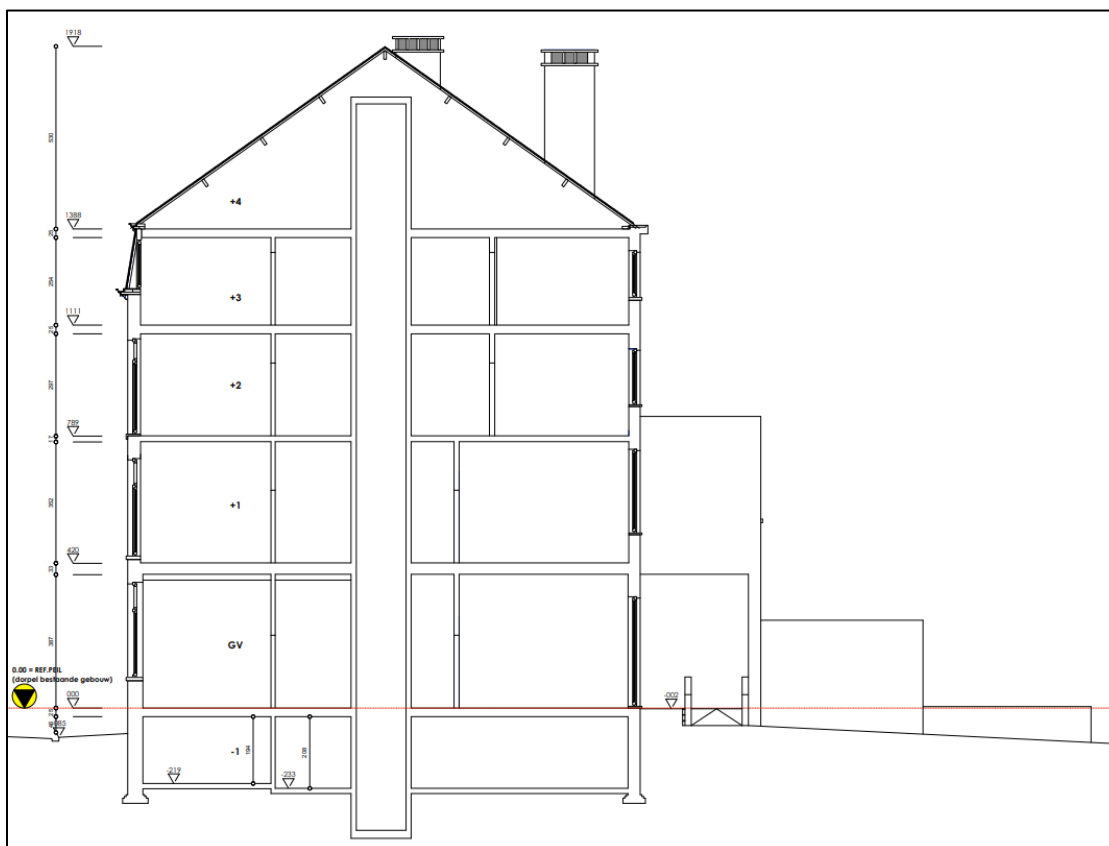
Figuur 2b. Zicht bestaande toestand.

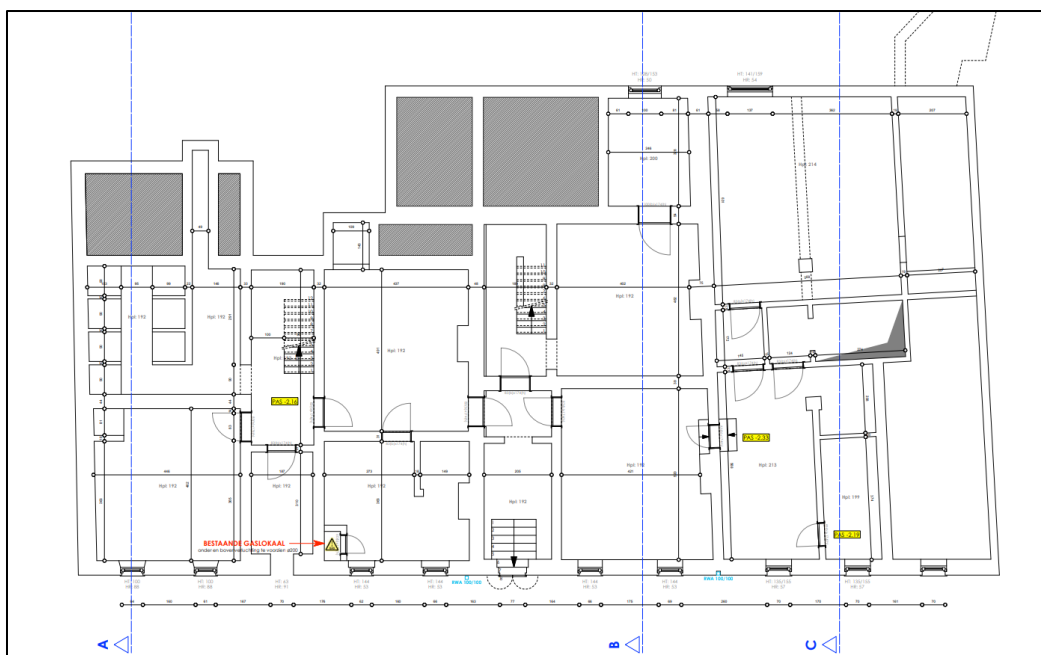
Figuur 2c. Grondplan bestaande toestand.

Figuur 3a. Terreindoorsnede bestaande toestand.

Figuur 3b. Snede bestaande toestand.

Figuur 3c. Kelder bestaande toestand.

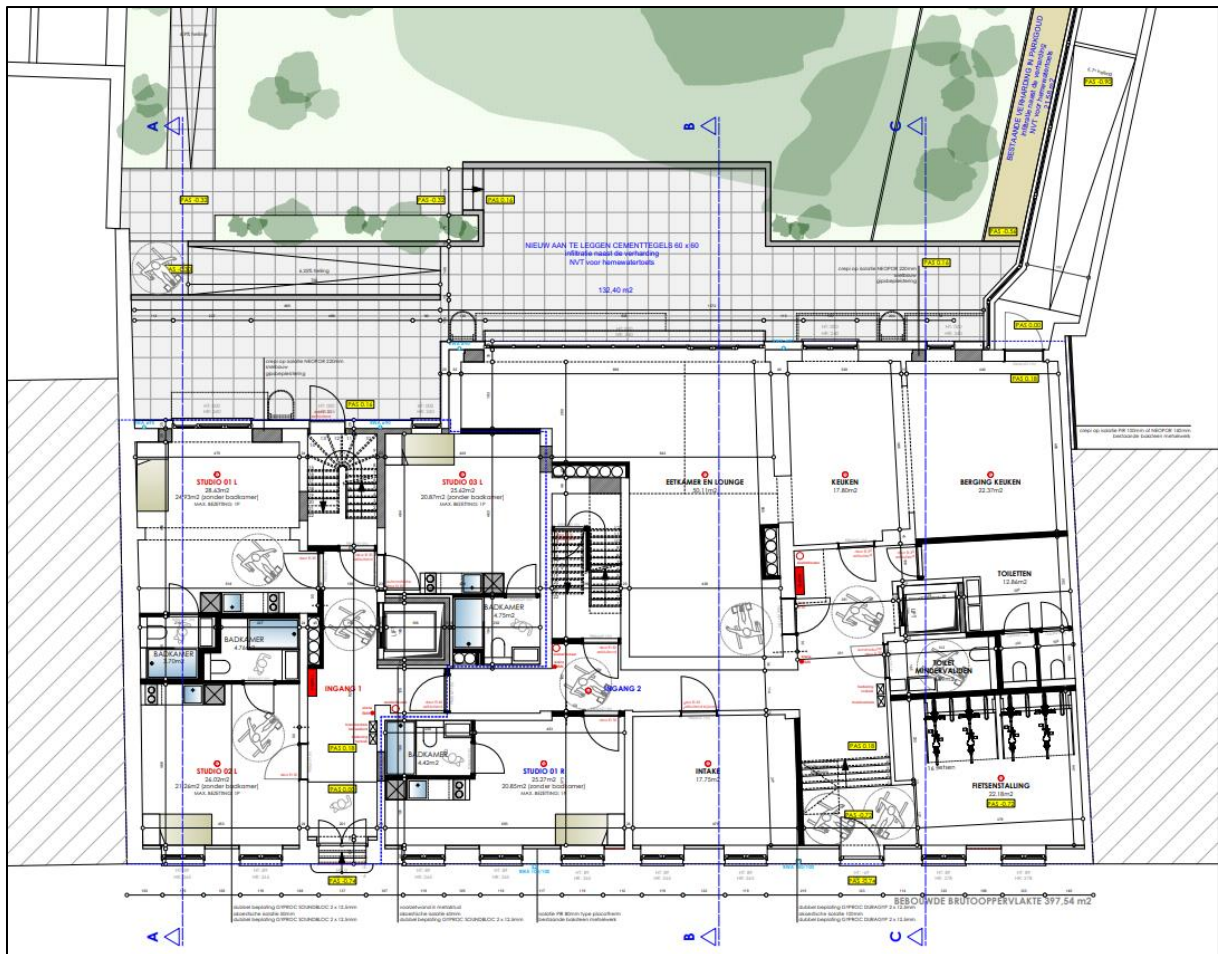
4.2 Nieuwe toestand

Het oude rusthuis wordt omgevormd tot 34 studio's. Aan de achterzijde van het pand wordt een deel van de bestaande kapel afgebroken ten voordele van de gemeenschappelijke groene binnentuin. Verder wordt een deel van de binnenmuren gesloopt. De voorgevel blijft bewaard en wordt hersteld in zijn oorspronkelijke toestand. Een nieuw element is een trap in het noordoostelijk deel. Deze komt ter hoogte van de bestaande verharding die uitgebroken zal worden. Tot slot komen er nog negen geothermische boringen in het tuingedeelte.

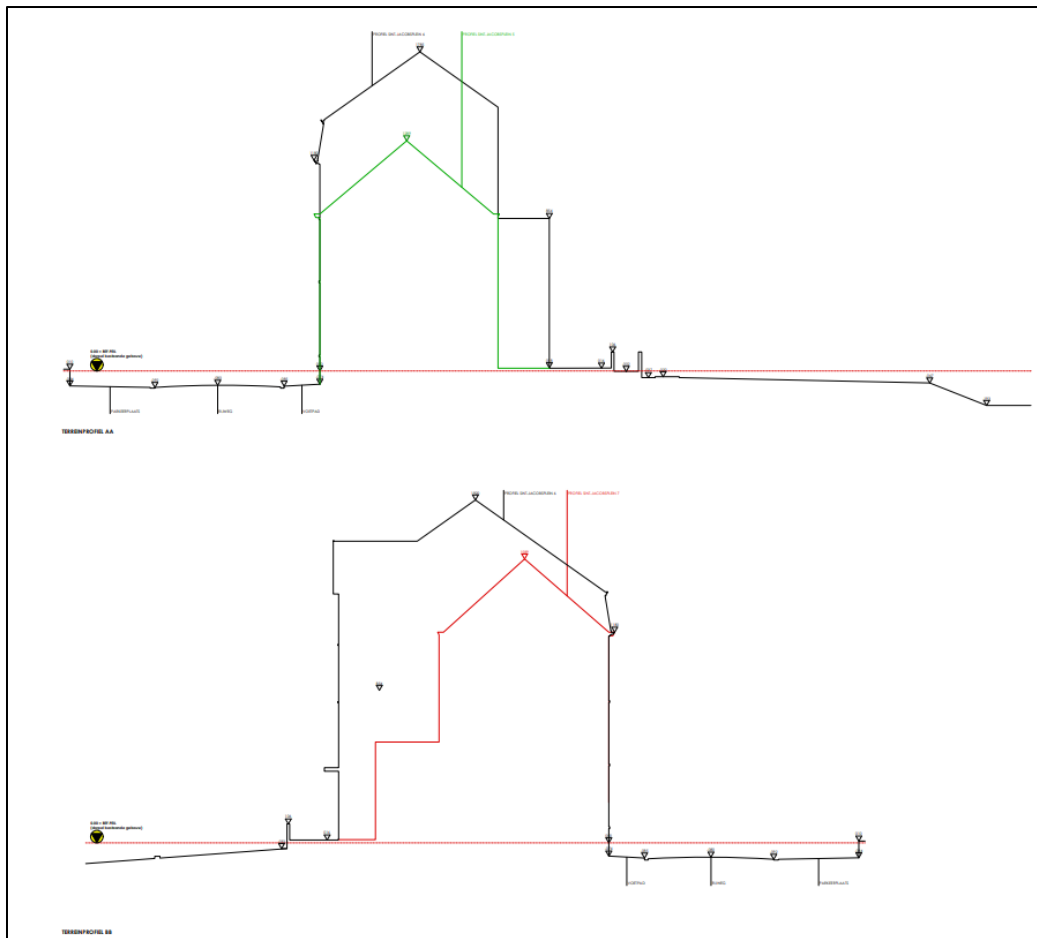
Het hemelwater van de platte daken en de terrassen op de verdiepingen wordt conform de gewestelijke verordening opgevangen in vier regenwaterputten van 10.000 liter. Verder komt er een septische put van 15.000 liter en een infiltratiekrat van 1.500 liter. Tot slot wordt 132,40 m² nieuwe verharding ter vervanging van 148,07 m² bestaande verharding voorzien.

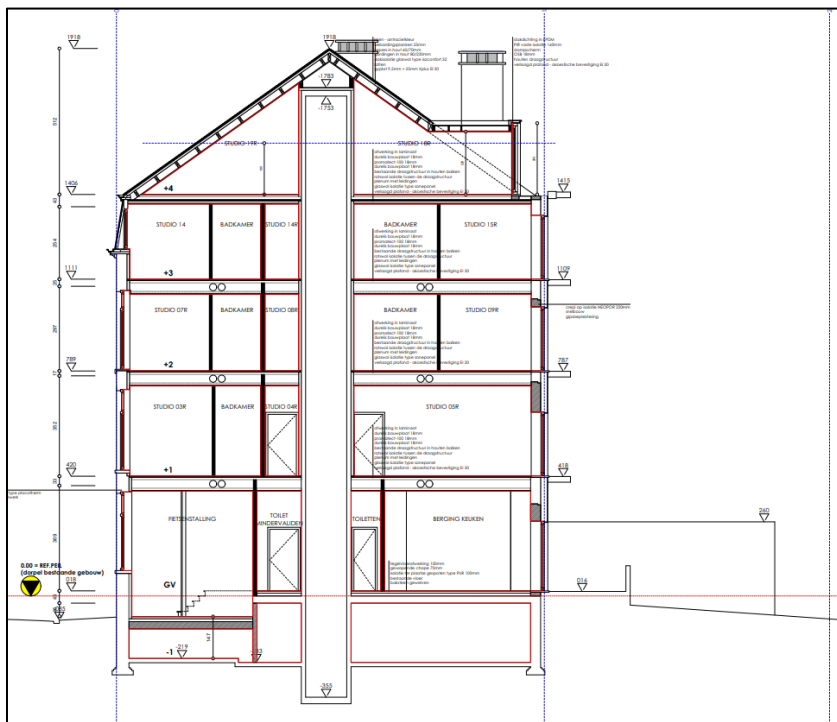
Figuur 4a. Inplantingsplan nieuwe toestand.

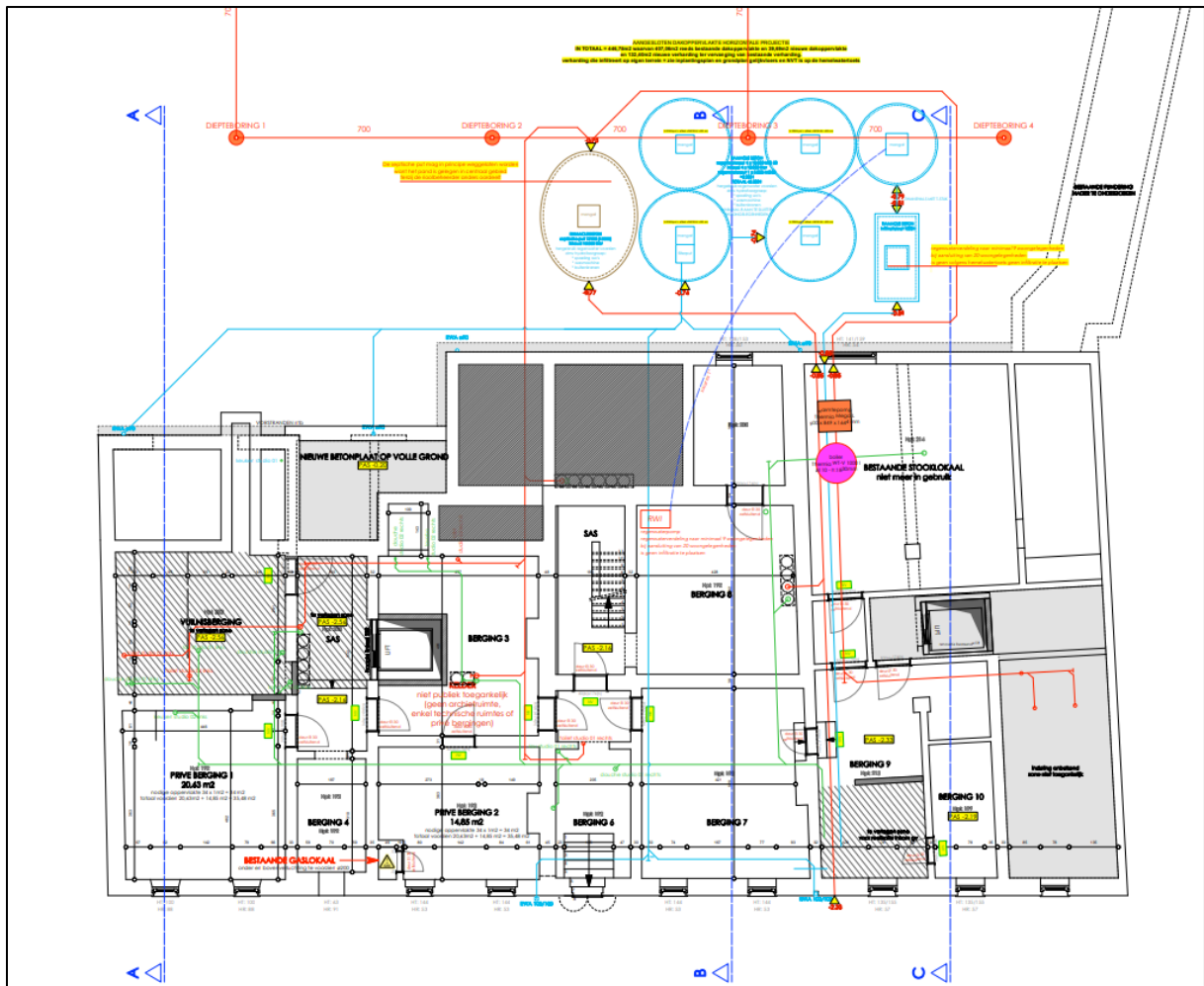
Figuur 4b. Grondplan nieuwe toestand.

Figuur 5a. Terreindoorsnede nieuwe toestand.

Figuur 5b. Snede nieuwe toestand.

Figuur 5c. Kelder nieuwe toestand.

5 Archeologisch bureauonderzoek

In dit hoofdstuk wordt verslag uitgebracht van het bureauonderzoek naar de archeologische en historische kennis over het plangebied (*assessment-rapport*). De hierbij gehanteerde methoden, technieken en criteria zijn beschreven in hoofdstuk 3.

5.1 Archeologische voorkennis

Er is nog geen archeologisch onderzoek in welke vorm dan ook uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied. Deze bureaustudie is met andere woorden het eerste onderzoek dat voor deze locatie wordt uitgevoerd. Buiten de grenzen van het plangebied zijn op verschillende locaties al archeologisch onderzoek uitgevoerd. Deze worden beschreven in paragraaf 5.6. Daarnaast dient wel vermeld te worden dat het plangebied in een archeologische zone gelegen is. Deze wordt eveneens beschreven in paragraaf 5.6.

5.2 Historische bronnen

Hieruit blijkt dat Leuven voor het eerst vermeld werd als 'Luanium' in de 'Annales Vedastini', een document uit het jaar 884. Ook in de teksten van de wereldkroniek van de abt Regino van Prüm waarin de gebeurtenissen uit 884 en 886 beschreven worden, wordt Leuven vermeld als 'Loven'. In Loven staat lo voor bos en ven voor moeras wat neerkomt op een moeras in het bos. De naam zou mogelijk teruggaan op het oud-Germaans 'lubanja' wat 'geliefde' betekent.

Van het pre-middeleeuwse Leuven is zeer weinig geweten. Uit de Romeinse periode zijn enkele vondsten bekend binnen de historische stadskern en vroegmiddeleeuwse vondsten zijn enkel bekend uit het grafveld aan de Sint-Lambertuskerk te Heverlee. In het centrum van Leuven, onder de sporen van de latere romaanse Sint-Pieterskerk, zijn graven ontdekt die teruggaan tot het begin van de 11e eeuw. Verder zijn er weinig vondsten aangetroffen die ons meer kunnen vertellen over deze eerdere perioden.

Leuven bestond in de beginperiode uit twee kernen: één rond de Sint-Pieterskerk en één rond de Oude Borgh in het moerassig gebied rond het latere Groot-Begijnhof en de Sint-Kwintenskerk. De eerste graaf die in de geschreven bronnen vermeld wordt, is graaf Lambert I (950-1015) die rond 1000 aan de macht kwam en die het graafschap Leuven verder uitbreidde. Graaf Lambert verplaatst in 1014 zijn versterking van de woonkern ten Hove, dat uitgroeide tot de Sint-Kwintenparochie, naar een nieuwe residentie op 's Hertogeneiland, dicht bij het Leuvens handelscentrum.

Godfried I (1063-1139) en zijn opvolgers bouwden verder aan de uitbreiding en de verfraaiing van de stadskern en in 1080 werd, ter hoogte van de Romaanse poort, het Sanctum Hospitale opgericht. Later werd hier het Augustinessenklooster gebouwd. Tevens kreeg de groeiende kern een grotere religieuze betekenis en werd in de 11^e eeuw het Sint-Pieterskapittel gesticht (1054), de romaanse Sint-Pieterskerk gebouwd en werd aan de oostzijde van de kerk een crypte toegevoegd. In 1100 en 1130 trad het

Leuvense recht in werking en in 1140 was er al een schepenbank aanwezig. Het handelscentrum werd verder uitgebreid, samen met de uitbouw van de Werf en de Vismarkt. Vanaf 1165 krijgt Leuven zijn eerste stenen ringmuur met torens.

Nadat het graafschap Leuven uitgroeide tot het hertogdom Brabant (1188) werden door hertog Hendrik I in het begin van de 13^e eeuw de Tempeliers uitgenodigd om zich te vestigen op de toen nog buiten de stad gelegen Keizersberg en laat hij hier in 1232 een nieuwe burcht bouwen. In deze periode worden nog talrijke gebouwen opgericht waaronder bijvoorbeeld de Lakenhalle in 1193. In 1230 en 1232 worden respectievelijk het Klein Begijnhof en Groot Begijnhof opgericht en ook zorginstellingen zoals de Tafel van de Heilige Geest en het Gasthuis Sint-Laurentius vinden hun oorsprong in de 13^e eeuw. Verder werden door de hertog kloosterorden uitgenodigd om zich in Leuven en omgeving te vestigen. De stad werd op dat ogenblik in vijf parochies ingedeeld: Sint-Pieter, Sint-Kwinten, Sint-Jacob, Sint-Michiël en Sint-Geertrui (1252).

In het begin van de 14^e eeuw ontwikkelde de stad zich bijzonder snel, onder meer door zijn gunstige economische ligging op de kruising van de aftakking van de grote handelsweg Keulen-Brugge met de Dijle. Leuven als centrum van het Hertogdom Brabant kende een sterke economische bloei, vooral van de lakenindustrie die begon in 1250 toen talrijke textielarbeiders vanuit Vlaanderen naar Leuven trokken. Hierdoor werden talrijke handelsgebouwen opgericht. Door deze economische groei en bevolkingsgroei werd de eerste stadsomwalling te klein en werd in 1356 een tweede stadsomwalling gerealiseerd.

Door sociale spanningen en onrust, de Brabantse Successieoorlog (1355) en het rijker worden van Brussel en Antwerpen verminderde de plaatselijke productie in de lakenindustrie en wijnhandel en kende Leuven een economische crisis. In de 15^e eeuw kende Leuven echter een heropbloei en konden de nijverheden opnieuw uit een dal klimmen. Naast de talrijke ambachten die al in de 12^e eeuw actief waren, kwam er een verdere ontwikkeling van andere ambachten. Voor de beveiliging en de verdediging van Leuven werden in deze periode tevens de Sint-Jorisgilde (kruisbogen) en Sint-Sebastiaangilde (handboogschutters) opgericht. Zij speelden een belangrijke rol als stedelijke milities. Tot slot werden binnen de historische stadskern nog nieuwe kloosters gesticht. Als opvang voor armen, zieken en reizigers werden meerdere godshuizen opgericht.

In 1425 startte men met de verbouwing van de romaanse Sint-Pieterskerk tot een grotere gotische kerk en kort daarna werd het zuidelijk kerkhof opgeheven en ontruimd om plaats te maken voor de Grote Markt. Rond deze nieuwe markt werd het stadhuis opgericht als nieuw bestuurscentrum op de plaats waar vroeger het Steen stond, één van de oudste patriciërswoningen van de stad. Het Tafelrond, het centrum van de ambachten, werd aan de noordzijde van deze Grote Markt gebouwd en met de nieuwe economische ontwikkeling achtte men het opportuun om pleinen waarop de markten plaatsvonden, te vernieuwen en heraan te leggen. In de 15e eeuw werd de Universiteit van Leuven gesticht door hertog Jan IV van Brabant (1425) alsook

meerdere onderwijsgebouwen, pedagogieën en colleges. In de daaropvolgende eeuwen zal dit steeds een uitbreiding kennen binnen de stad.

Op het einde van de 15^e en het begin van de 16^e eeuw kende Leuven een ware crisis die leidde tot een dieptepunt in de geschiedenis van de stad. Toch was er een korte heropleving en kende men een zekere economische welvaart. Ook al beleefde Leuven een crisisperiode, toch werden er tal van nieuwe kloosters en godshuizen in de stad opgericht. Echter, vanaf het midden van de 16^e eeuw braken er donkere tijden aan voor Leuven. Na een korte heropleving in het begin van de 17^e eeuw bleef Leuven de rest van deze eeuw volledig onbelangrijk. Het enige wat de stad nog overvloedig bezat, waren kloosters. Leuven weerstond in 1635 een beleg door Franse en Hollandse troepen, maar na de vrede van Munster in 1648 kon de stad door nieuwe impulsen langzaamaan opnieuw groeien.

Vanaf het Oostenrijks bewind en met de komst van de industrie bloeide Leuven weer op. Het aantal inwoners, studenten en kloosterlingen nam toe en nieuwe kapellen en kerken werden gebouwd. In 1750 verplaatste de handelsactiviteit zich van de Vismarkt naar de Vaartkom waar de nieuwe vaart dienstdeed als economische handelsader van de stad. Een nieuwe industriële ontwikkeling gebeurde rond deze vaartkom en er werden opslagplaatsen opgetrokken. Door deze ontwikkelingen komt er steeds meer bedrijvigheid in de stad en worden vooral rond de waterwegen nijverheden opgericht. De gilden en ambachten floreerden weer en vooral de brouwers kenden een enorme bloei. Nieuwe steenwegen, waardoor delen van de stadsomwalling en vooral de poorten worden afgebroken, maken de stad toegankelijker. Ook de universiteit groeit in deze periode en nieuwe wetenschapsfaculteiten en nieuwe colleges worden opgericht.

Op het einde van de 18^e eeuw werden door Jozef II vele kloosters afgeschaft en de vrijgekomen terreinen komen in privaathanden terecht. Ook de kerkhoven verdwijnen uit het stadsbeeld en worden vervangen door nieuwe buiten de stad. Tijdens de 19^e eeuw groeide Leuven verder en werd de stedelijke kern volgebouwd. De buitenste ringmuur en bijhorende poorten werden in het kader van de nieuwe stadsontwikkeling volledig afgebroken (vanaf 1805) en nieuwe pleinen en straten gecreëerd. Ook tijdens het daaropvolgend Hollands bewind ging de ontmanteling van de stadswallen (1812-1828) en poorten verder. Na de onafhankelijkheid van België kwam er in Leuven een spoorweg (1837) en een eenvoudig station (1842) en zou de stad een nieuwe industriële ontwikkeling kennen langs de vaart. Sommige van de opgeheven kloosters en colleges worden omgebouwd tot kazernes en op andere ontmantelde kloosterterreinen komen nieuwe industriële ontwikkelingen.

In de 20^e eeuw kent Leuven een bewogen geschiedenis. In de Eerste Wereldoorlog slaat het noodlot toe en wordt Leuven door de bezetter in brand gestoken waardoor vele waardevolle private en openbare gebouwen verdwijnen en de universiteitsbibliotheek helemaal afbrandt. Tijdens de wederopbouw verdwijnen private en historische gebouwen om plaats te maken voor een wederopbouwprogramma en tegelijkertijd

worden straten heraangelegd.¹

5.3 Cartografische bronnen

Voor dit gedeelte van het onderzoek zijn de kaarten van Villaret, Frickx, van de graaf De Ferraris, de Vandermaelenkaart en de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw gebruikt. De Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart zijn voor dit plangebied niet beschikbaar.² Er zijn in dit kader ook recente topografische kaarten ook bekeken.

Het plangebied ligt aan de noordkant van de historische stad Leuven. Als algemeen referentiekader lijkt de Frickxkaart (fig. 6) dus moeilijk als alleenstaand cartografisch document leesbaar. De kaart is te algemeen om er duidelijke informatie over het plangebied uit af te leiden. Daarenboven kan de kaart niet goed georeferereerd worden.

De Villaretkaart (1745-1748) (fig. 7) toont aan dat het plangebied in een omgeving ligt die al wel bebouwd is. Het terrein zelf is echter onbebouwd, maar ligt wel tegen bebouwing aan, op korte afstand van een weg. In hoeverre de georeferentie van de Villaretkaart correct is, is niet bekend. Daarom moet er ook rekening mee gehouden worden dat het mogelijk is dat de locatie van het plangebied op deze kaart nog wat kan verschuiven.

Dat laatste blijkt uit de plot van het plangebied op de Ferrariskaart (1771-1778). Er zit weinig tijd tussen deze kaart en de Villaretkaart, en in een tijdspanne van slechts enkele decennia mogen we er voor een stadscontext wel van uitgaan dat de locatie van een weg niet drastisch zal wijzigen. Daar waar het terrein op de Villaretkaart nog op enige afstand van de weg ligt, loopt deze weg nu pal door het terrein (fig. 8). Dat het plangebied deel uitmaakt van de historische stadskern van Leuven is duidelijk. Het ligt in de buurt van de waterloop de Voer en ten oosten van de kerk.

De Vandermaelenkaart (1846-1854) toont opnieuw aan dat de georeferentie van de historische kaarten niet optimaal is. Immers, ook hier valt weer op dat de locatie van het plangebied ten opzichte van de weg is gewijzigd: nu ligt het pal aan de weg (en niet meer er op enige afstand van af). Het is bijgevolg moeilijk te beoordelen in hoeverre het terrein nu in de 18e-19e eeuw bebouwd, onbebouwd of grotendeel op wegtracé lag. Op de Vandermaelenkaart staat aangegeven dat het plangebied bebouwd is (fig. 9).

De hierboven besproken historische kaarten tonen in elk geval een hoge mate van continuïteit in en rond het plangebied vanaf de tweede helft van de 18e eeuw tot het einde van de 19e eeuw. Nagenoeg elke historische kaart karteert bebouwing. Het is alleen niet duidelijk of het plangebied nu bebouwd was, onbebouwd was of deels in gebruik was als weg.

¹ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140040>

² Alle gebruikte kaarten en luchtfoto's kunnen online geraadpleegd worden op <http://www.geopunt.be>. Dit zal niet elke keer herhaald worden bij de desbetreffende kaartbeschrijving.

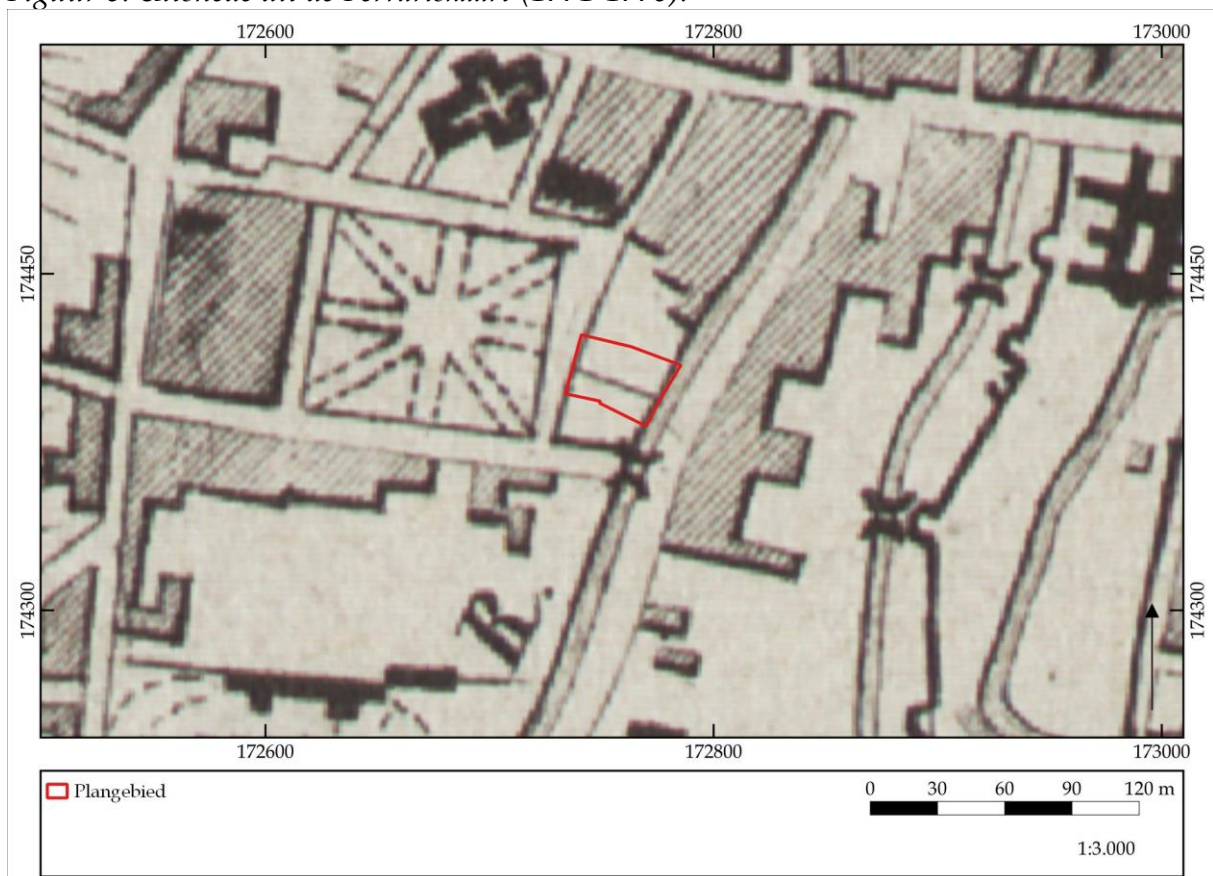
Figuur 6. Uitsnede uit de Frickxkaart (1712).

Figuur 7. Uitsnede uit de Villaretkaart (1745-1748).

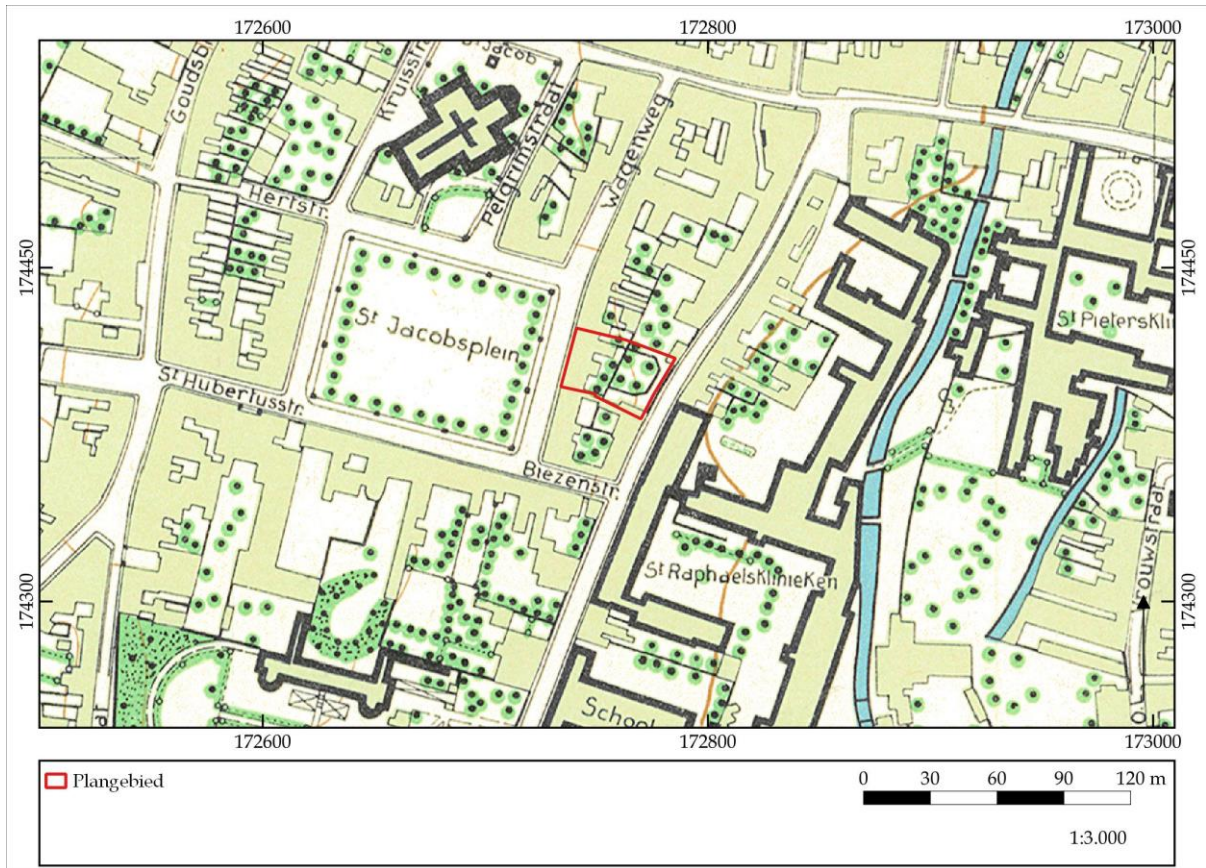

Figuur 8. Uitsnede uit de Ferrariskaart (1771-1778).

Figuur 9. Uitsnede uit de Vandermaelen (1846-1854).

Afsluitend zijn nog enkele topografische kaarten bekeken. Door de grote continuïteit binnen het plangebied en de hoge tijdsresolutie van de verschillende beschikbare topografische kaarten werd ervoor gekozen hier slechts één te bespreken.³ De gehele reeks aan topografische kaarten toont immers steeds opnieuw hetzelfde karakter voor het plangebied. De Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (fig. 10) geeft hier een goed beeld van. Hierop is duidelijk te zien dat het plangebied bebouwd is.

Figuur 10. Uitsnede uit de kaart van Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw.
©CARTESIUS

5.4 Luchtfotografie

Ter aanvulling van de 18^e- tot 20^e-eeuwse historische kaarten zijn ook recentere luchtfoto's uit verschillende jaartallen bekeken.

De luchtfoto uit 1971 (fig. 11) is zeer grofkorrelig maar toont wel aan dat het plangebied grotendeels bebouwd is.

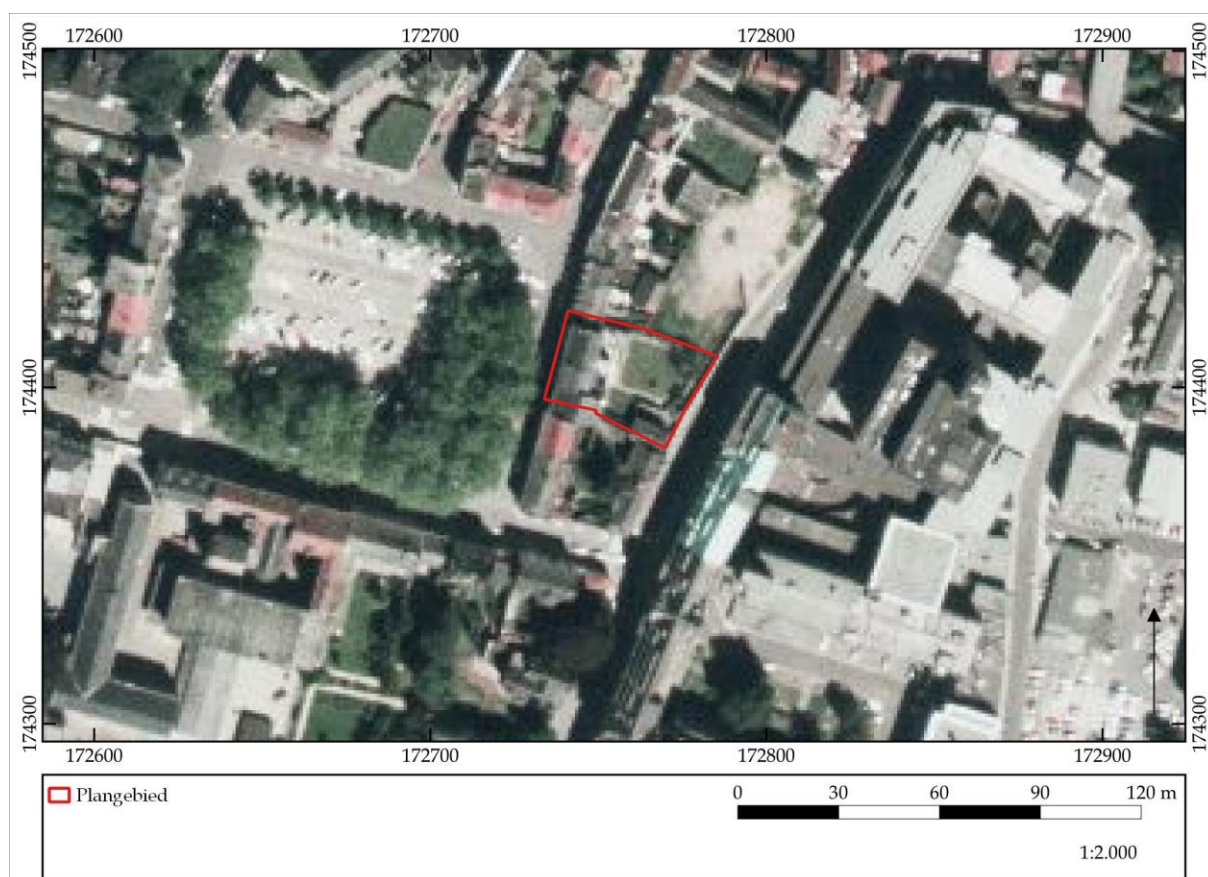
De situatie op de luchtfoto uit 1979-1990 (fig. 12) sluit hier bij aan. De bebouwing is nu beter te zien. De woningen bevinden zich aan de straatzijde terwijl het achterliggende gedeelte als tuin in gebruik lijkt te zijn.

De recente luchtfoto uit 2023 (fig. 13) toont nog steeds hetzelfde beeld.

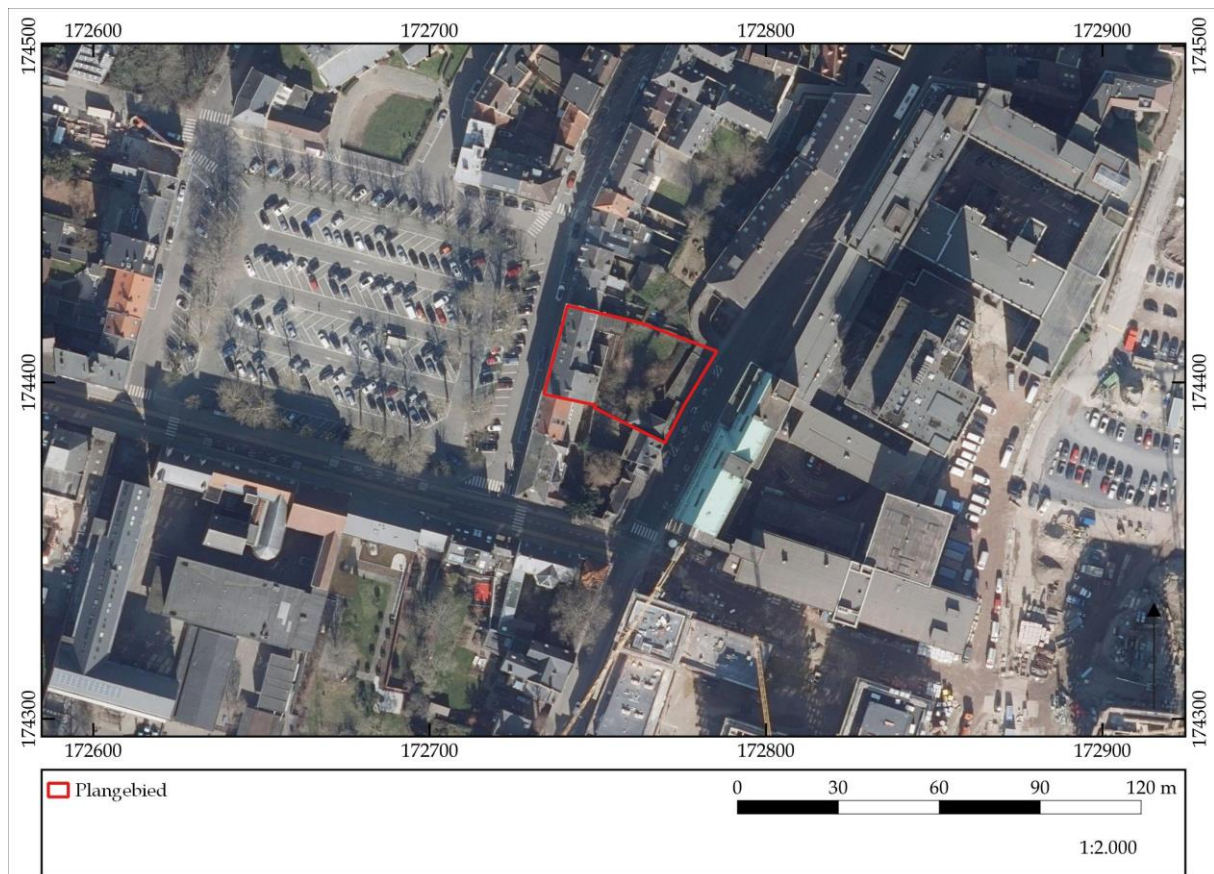
³ Voor het meest complete overzicht aan georeferendeerde topokaarten voor het plangebied zie www.cartesius.be.

Figuur 11. Uitsnede van de luchtfoto uit 1971.

Figuur 12. Uitsnede van de luchtfoto uit 1979-1990.

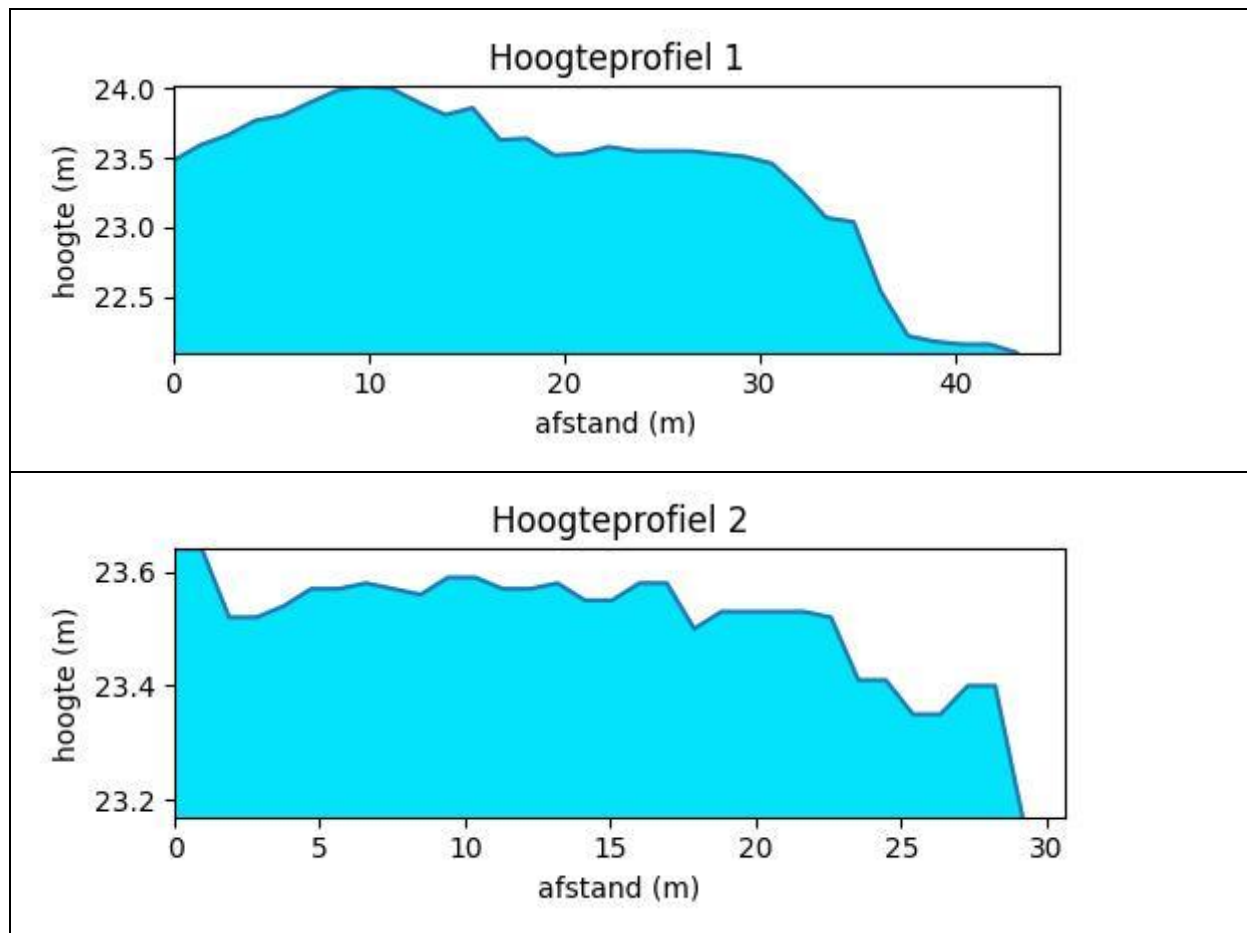
Figuur 13. Uitsnede van de meest recente luchtfoto.

5.5 Geo(morfo)logie en bodem

Om de geomorfologie en de bodemopbouw van het plangebied te bestuderen, zijn de bodemkaart van Vlaanderen, de potentiële bodemerosiekaart, de bodembedekkingskaart en de tertiair en quartair geologische kaarten gebruikt.⁴ Om te kijken hoe de landschappelijke hoogteligging van het plangebied is ten opzichte van een grotere omgeving en de relatie van het plangebied tot beek- en riviervalleien zich verhoudt is het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II bestudeerd.

Het plangebied is vrij vlak gelegen op een hoogte tussen 22,2 m +TAW en 23,5 m +TAW. Dit is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat het terrein in een stadskern gelegen is en dat het plangebied al enkele eeuwen bebouwd is (fig. 14a). Daarnaast kan ook opgemerkt worden dat de Voer vlak aan het plangebied stroomt.

⁴ Alle bodemkaarten kunnen gevonden worden op www.dov.vlaanderen.be.

Figuur 14a. Terreindoorsnede: boven W-O; N-Z onder.

5.5.1 Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II

Het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (fig. 14b) wijst hetzelfde uit. Hierop is te zien dat het plangebied op de flank van het Noord-Brabants plateau gelegen is. Het plangebied is op een hoogte tussen 22,0 m +TAW en 24,0 m +TAW gelegen.

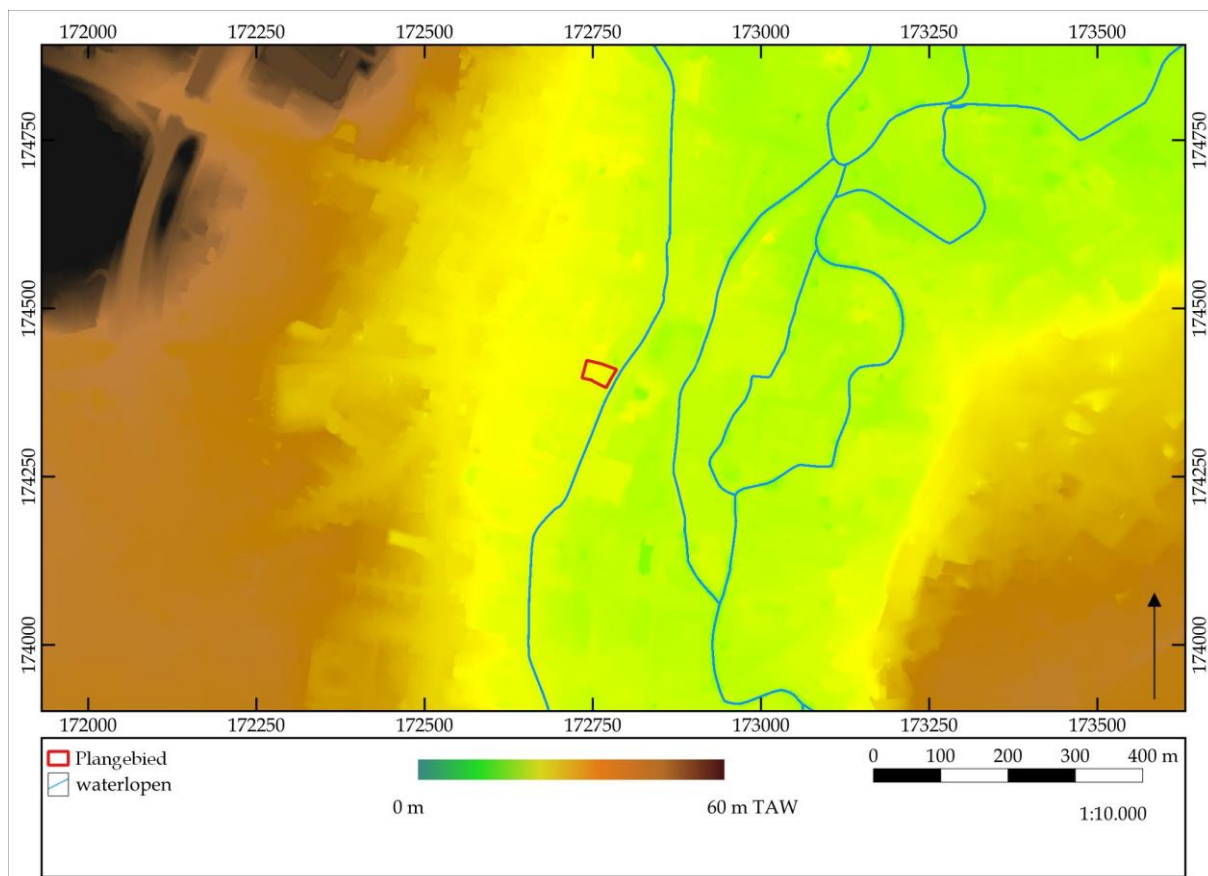
5.5.2 Tertiair geologische kaart

Op de tertiair geologische kaart (fig. 15) ligt het plangebied op een ondergrond die benoemd wordt als de Formatie van Kontich. Deze sedimenten bestaan uit grijze klei.

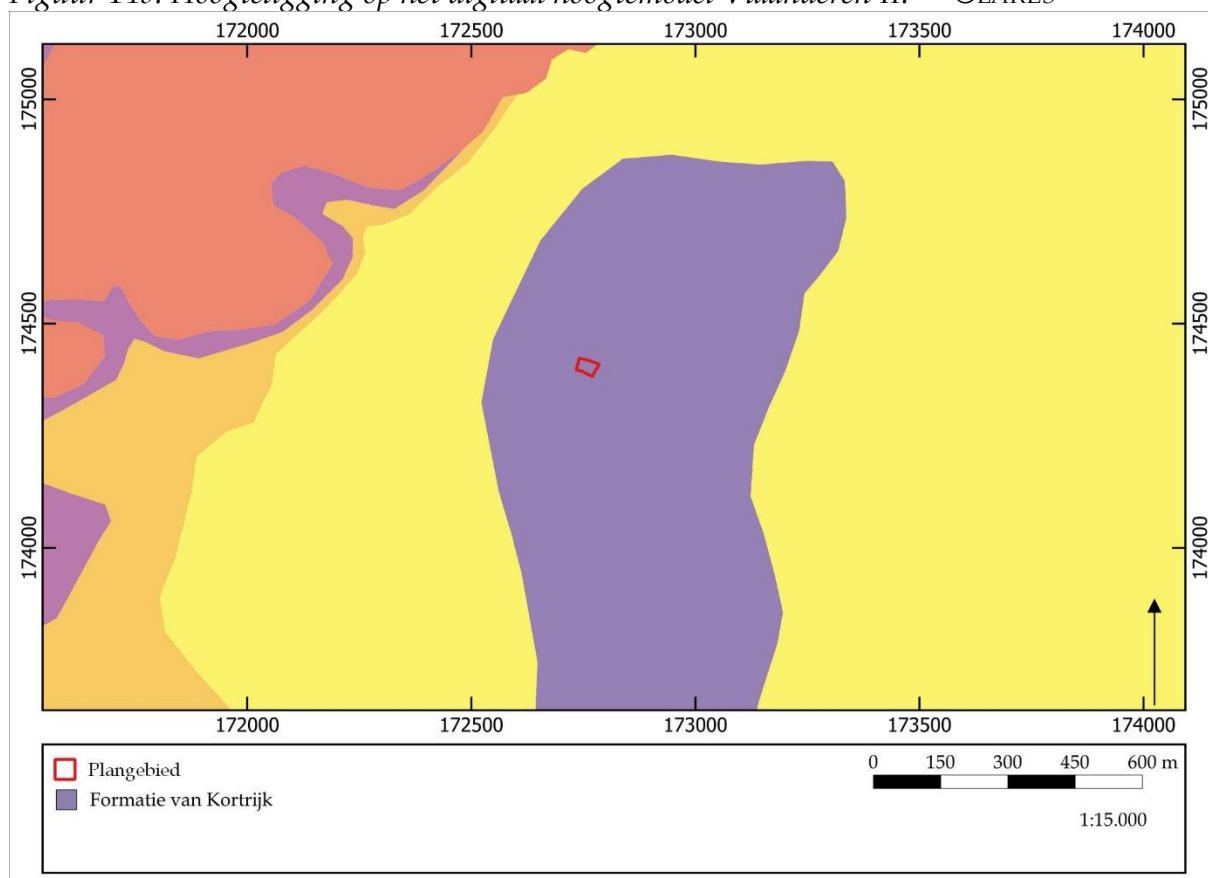
5.5.3 Quartair geologische kaart

Op de quartair geologische kaart (fig. 16) wordt aangegeven dat in het plangebied fluviale afzettingen van het holoceen en tardiglaciaal bovenop de pleistocene sequentie voorkomen (type 3a).⁵ De basis van de quartairgeologische sequentie wordt gevormd door eolische afzettingen van het weichseliaan en/of hellingsafzettingen van het quartair en fluviale afzettingen van het weichseliaan.

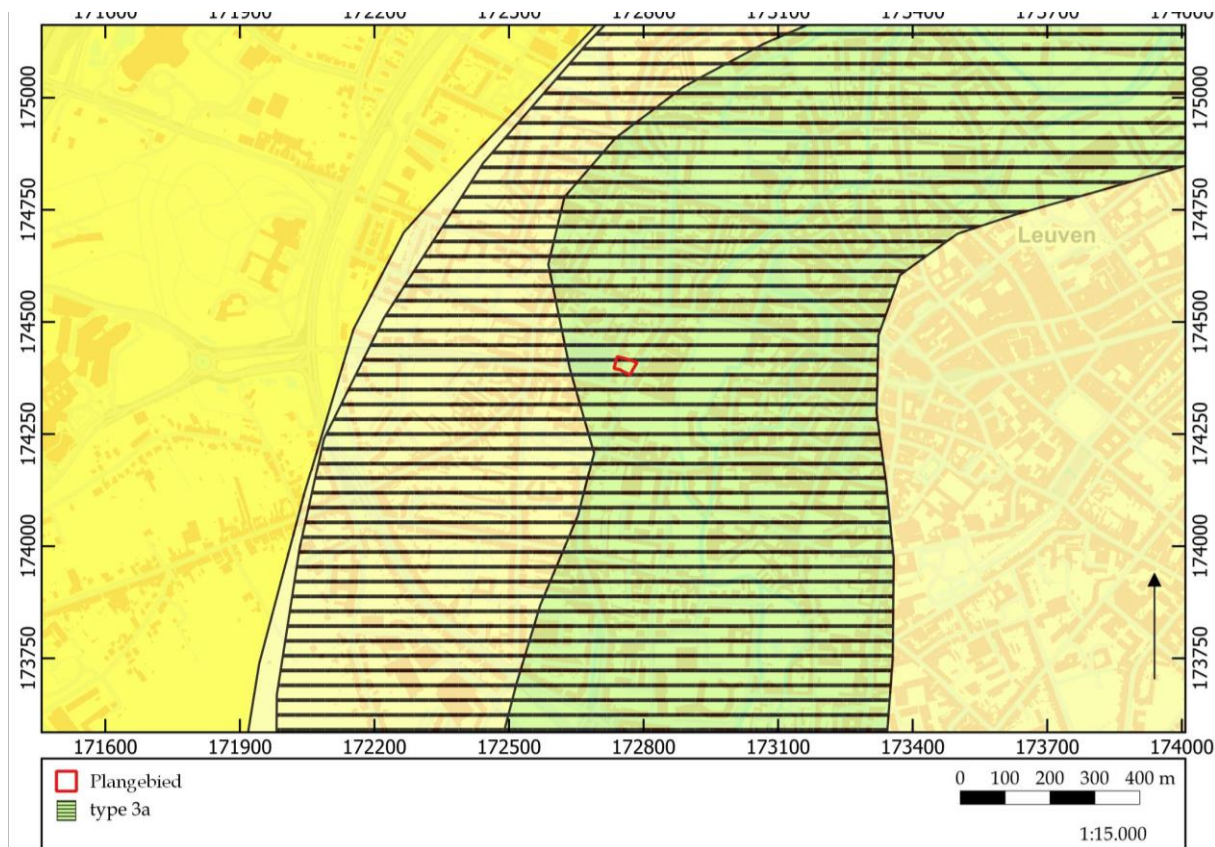
⁵ www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be.

Figuur 14b. Hoogteligging op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II. ©LARES

Figuur 15. Uitsnede van de tertiair geologische kaart. © LARES

Figuur 16. Uitsnede van de quartair geologische kaart. ©LARES

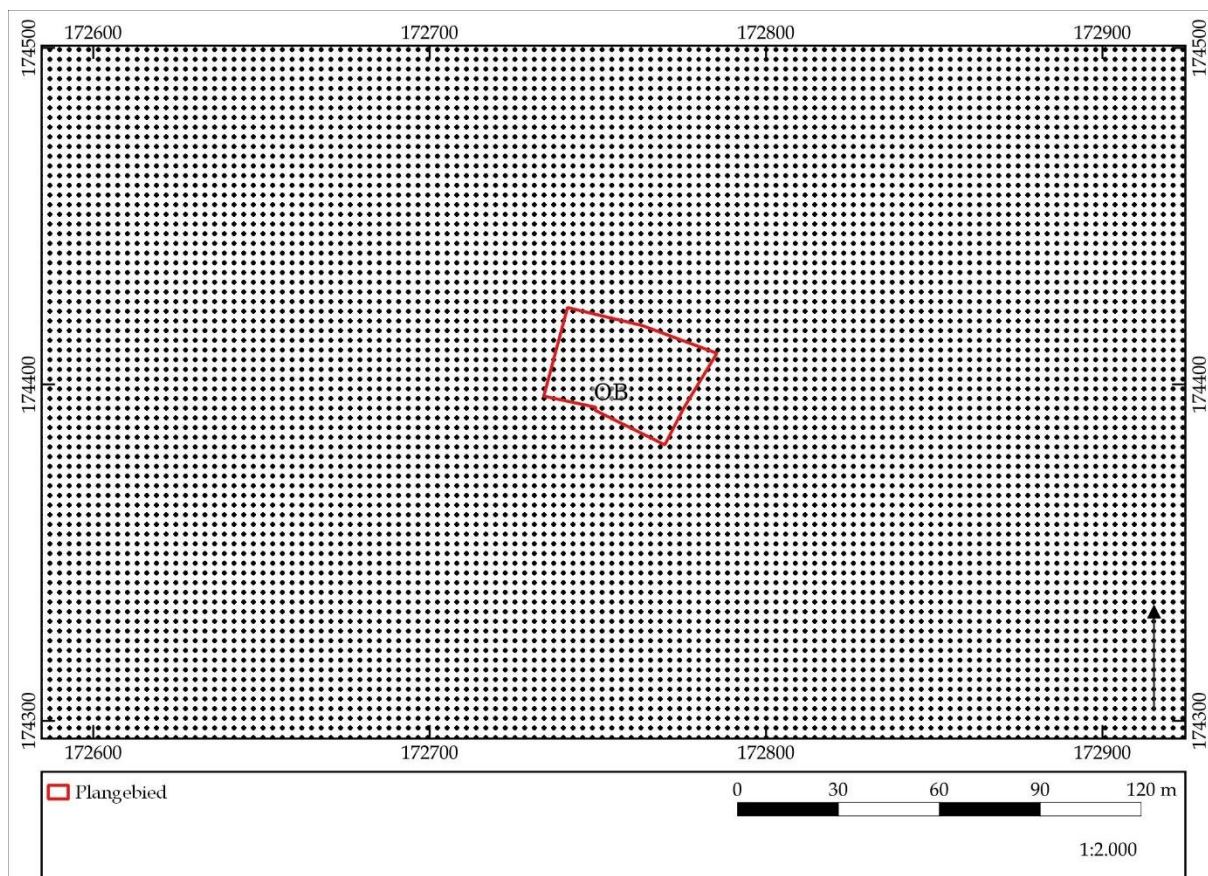
5.5.4 Bodemtype

Op basis van de bodemkaart van Vlaanderen (fig. 17) blijkt dat het plangebied binnen een bebouwde zone (OB) gelegen is. Van dit bodemtype wordt aangenomen dat het bodemprofiel door ingrijpen van de mens volledig gewijzigd of vernietigd is. Echter, in sommige gevallen blijkt dit niet helemaal waar te zijn en moet altijd indachtig gehouden worden dat het ook mogelijk is dat de bodem bedekt was waardoor het onmogelijk was om het bodemtype te karteren.

5.5.5 Potentiële bodemerosie en bodembedekking

De potentiële bodemerosiekaart per perceel (fig. 18) geeft geen verdere informatie over het plangebied zelf. De meeste percelen die in de nabije omgeving liggen, hebben een verwaarloosbare tot hoge kans op erosie.

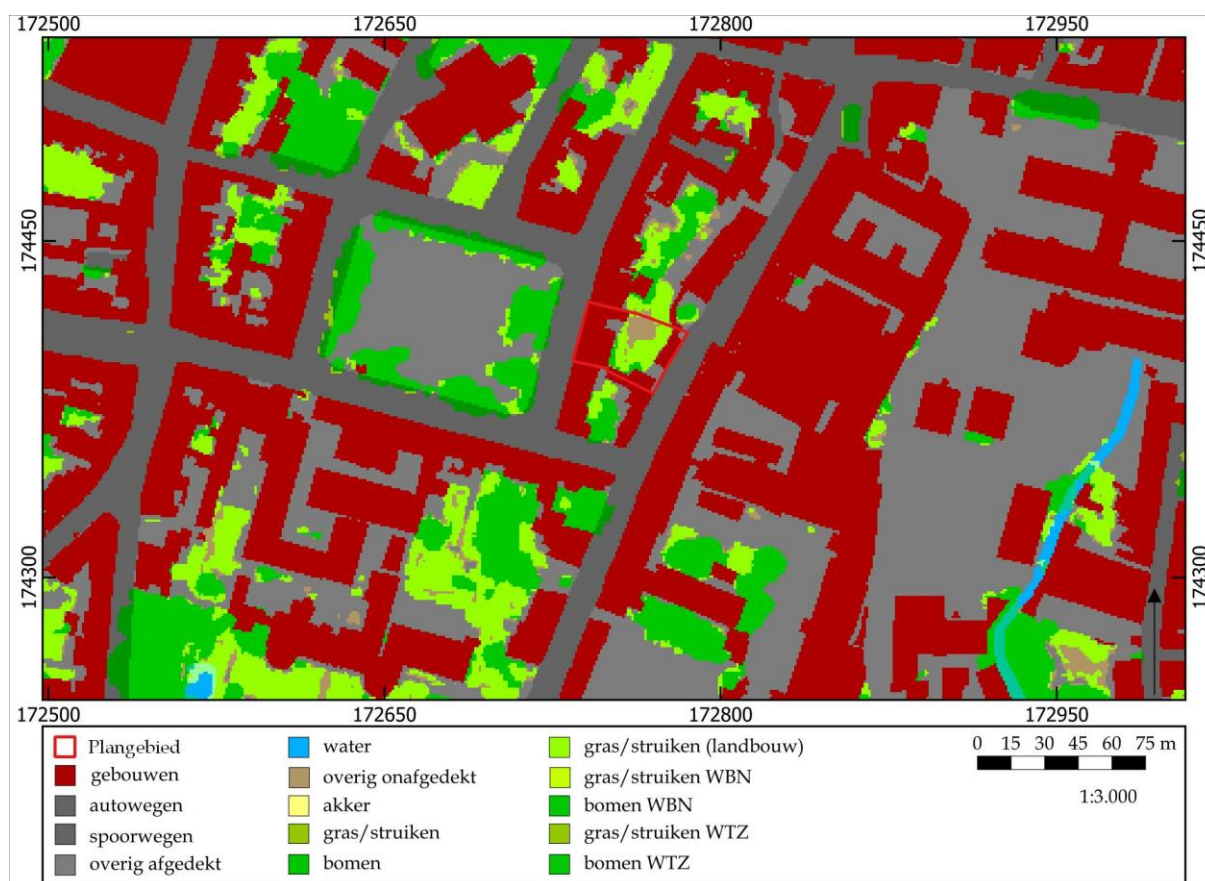
Uit de bodembedekkingskaart (1 m resolutie) (fig. 19) blijkt een situatie die grotendeels overeenkomt met de huidige werkelijkheid, zoals hierboven reeds uitgebreid beschreven.

Figuur 17. Uitsnede van de bodemkaart. ©LARES

Figuur 18. Uitsnede van de potentiële bodemerosiekaart. ©LARES

Figuur 19. Uitsnede van de bodembedekkingskaart.

©LARES

5.6 Archeologische bronnen

De CAI is weliswaar niet compleet, maar binnen het plangebied zijn alvast geen archeologische waarden aangetroffen (fig. 20).⁶ In de bredere omgeving beschikken we over enige informatie. Niet alle waarden zullen hieronder worden opgesomd, alleen diegene op relatief korte afstand van het plangebied.

Centraal Archeologische Inventaris:

MIDDELEEUWEN:

- **CAI ID 157214:** Sint-Jacobsplein, Leuven: grafplaten, inhumatiegraven, ossuaria, een kerkgebouw uit de late middeleeuwen.
- **CAI ID 222826:** Sint-Jacobsplein, Leuven: nederzettingssporen bestaande uit greppels, paalkuilen, vaatwerk en aardewerk uit de volle middeleeuwen.
- **CAI ID 219821:** Brusselsestraat, Leuven: een gebouwplattegrond en een refuge van de Abdij van Vlierbeek uit de late middeleeuwen.
- **CAI ID 833:** Leuven: de eerste stadswal van Leuven, waarschijnlijk opgericht tussen 1156-1161.
- **CAI ID 982631:** Minderbroedersstraat, Leuven: fragmenten van de stadsmuur

⁶ Voor alle waarden die in deze tekst zijn opgenomen, geldt dat de CAI is geraadpleegd op 7 februari 2024 (<https://cai.onroerenderfgoed.be>). Per genoemde waarde zal dit niet meer herhaald worden. Hetzelfde geldt voor de inventaris van het onroerend erfgoed.

uit de tweede helft van de 12^e eeuw.

NIEUWE TIJD:

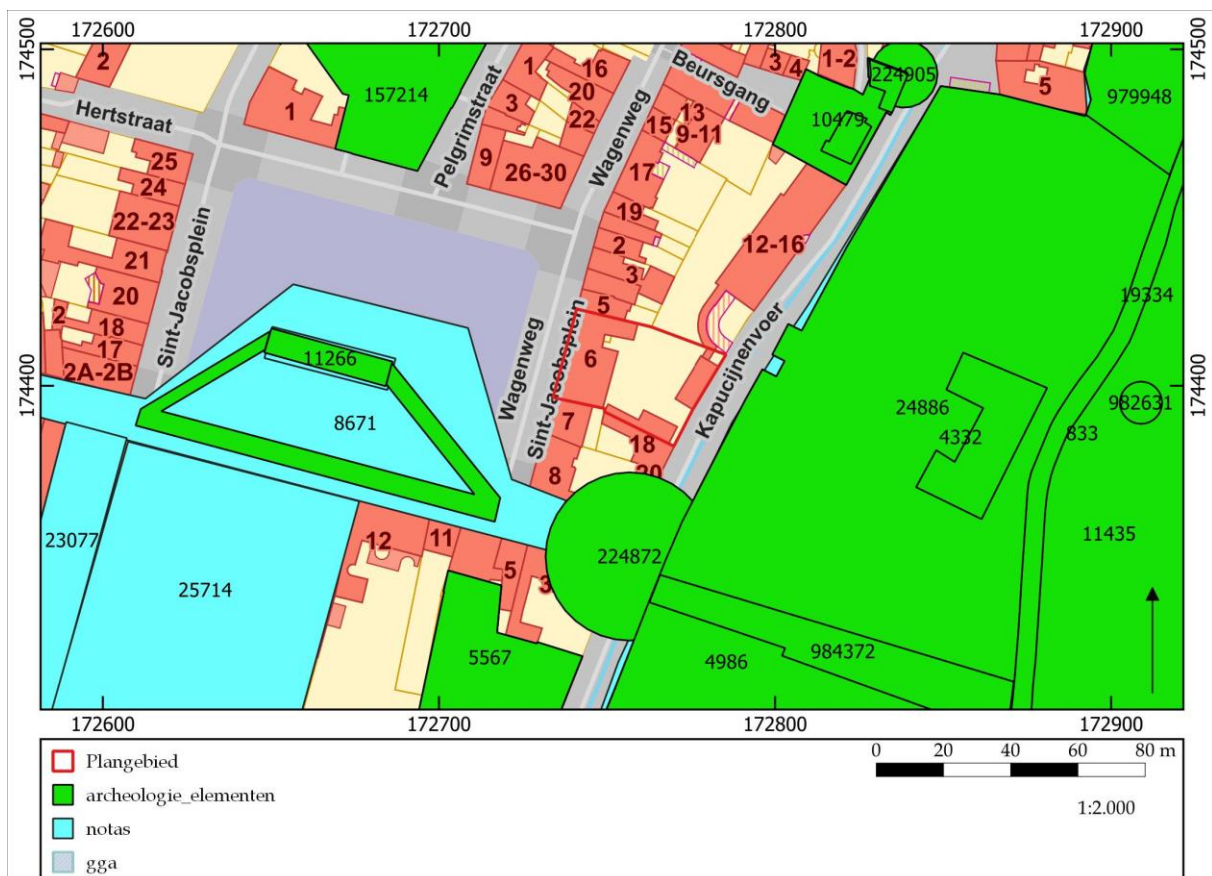
- **CAI ID 222826:** Sint-Jacobsplein, Leuven: ophogingslagen, vaatwerk, inhumatiegraven, bouw materiaal, greppels, karrensporen, bevestigingselementen en recreatieve objecten uit de 18^e eeuw.
- **CAI ID 224872:** Biezenstraat, Leuven: bruggen, kaaimuren en muurresten gerelateerd aan de Voer.
- **CAI ID 219821:** Brusselsestraat, Leuven: een restant van een postmiddeleeuwse bewoning uit de 16^e eeuw.
- **CAI ID 224905:** Kapucijnenvoer, Leuven: de Voermolen uit de 18^e eeuw.

NIEUWSTE TIJD:

- **CAI ID 223848:** Kapucijnenvoer 22, Leuven: drie antropogene sporen uit de 19^e eeuw afkomstig van een voormalig atelier.
- **CAI ID 219821:** Brusselsestraat, Leuven: een afvalkuil van een medische hulppost uit 1940 en een gasthuis uit de 19^e eeuw.
- **CAI ID 982631:** Minderbroedersstraat, Leuven: muurresten en vloerresten.

ONBEPAALD:

- **CAI ID 982629:** Biezenstraat, Leuven: ophogingslagen.

Figuur 20. Overzicht van de waarden uit de CAI. ©OE/LARES

Overige inventarissen:

Voor de vermelding van overige inventarissen hebben we ons beperkt tot wat er op korte afstand van het plangebied aanwezig is.

- **ID 3620 & 712:** Brusselsestraat, Leuven: tijdens een opgraving zijn resten van bebouwing ouder dan de 19^e eeuw aangetroffen, verder zijn er resten van de blauwververij gevonden.⁷
- **ID 19334:** Hertogensite fase 4, Leuven: tijdens bureauonderzoek is een hoge potentie vastgesteld. (Biestpoort, stadwomvalling). Een opgraving is geadviseerd.⁸
- **ID 11435:** Hertogensite fase 2, Leuven: tijdens bureauonderzoek is een hoge potentie vastgesteld. (Dijleoever en stadsmuur). Een werfbegeleiding is geadviseerd.⁹
- **ID 5567 & 7111:** Capucijnenvoer 22, Leuven: tijdens een vooronderzoek met ingreep in de bodem. Hieruit zijn drie antropogene sporen van een voormalig atelier en twee aardewerkvondsten van de 17^e-18^e eeuw gevonden. Een vervolgonderzoek is niet geadviseerd.¹⁰
- **ID 4986:** Hertogensite fase W4, Leuven: tijdens bureauonderzoek is een hoge potentie (een middeleeuws klooster met eventuele begraafplaats net buiten de stadspoort) vastgesteld. Een opgraving is geadviseerd.¹¹
- **ID 6124 & 1978:** Hertogensite, Leuven: tijdens een opgraving zijn geen archeologische sporen gevonden.¹²
- **ID 4332:** Hertogensite verkaveling, Leuven: tijdens bureauonderzoek is een hoge potentie vastgesteld. Een vooronderzoek is geadviseerd.¹³
- **ID 24886:** Vesaliusmuseum verkaveling, Leuven: tijdens bureauonderzoek en geofysisch onderzoek is een hoge potentie vastgesteld. Een opgraving is geadviseerd.¹⁴
- **ID 10479 & 860:** Kapucijnenvoer, Leuven: tijdens een opgraving zijn twee greppels uit de 12^e eeuw, ophogingslagen uit de 14^e-15^e eeuw, een deel van de brouwerij uit de 16^e eeuw en een molen uit de 18^e eeuw gevonden.¹⁵
- **ID 25714:** Sint-Jacobsplein, Leuven: tijdens bureauonderzoek is een lage potentie vastgesteld, doordat de werken in een ophoging zullen plaatsvinden. Een vooronderzoek is niet geadviseerd.¹⁶
- **ID 23077:** Sint-Hubertusstaat 1, Leuven: tijdens bureauonderzoek is een hoge potentie vastgesteld. Een vooronderzoek is geadviseerd.¹⁷

⁷ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/712>

⁸ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/19334>

⁹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/11435>

¹⁰ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/7111>

¹¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/4986>

¹² <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/1978>

¹³ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/4332>

¹⁴ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/24886>

¹⁵ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/860>

¹⁶ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/25714>

¹⁷ <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/23077>

Daarnaast kon ook vastgesteld worden dat het plangebied binnen een archeologische zone gelegen is, namelijk de historische stadskern van Leuven:

- **ID 11901:** De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange, intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19^e-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdbeeld geeft van voor de industrialisering.¹⁸

Verder zijn er geen waarden gevonden voor de onmiddellijke omgeving van het plangebied in:

- Vastgestelde inventaris/wetenschappelijke inventaris (landschapsatlas, historische tuinen en parken, houtige beplantingen, bouwkundig erfgoed – gehelen, orgels, wereldoorlog relictten)
- Unesco Werelderfgoed
- Beheersplannen
- Erfgoedlandschappen

¹⁸ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11901>

6 Synthese

In dit hoofdstuk wordt vooreerst een synthese gepresenteerd van de resultaten van het *assessment*. Hierbij wordt telkens aangegeven op welke van de onderzoeksvragen, die voorafgaand aan het bureauonderzoek zijn geformuleerd, een antwoord gegeven kan worden. Ook wordt hier aangegeven wat de impact is van de geplande werken en in hoeverre zij kunnen leiden tot verstoring van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief.

De volgende onderzoeksvragen zijn voorafgaand aan de bureaustudie geformuleerd:

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

6.1 Samenvatting van de onderzoeksresultaten en beantwoording van de onderzoeksvragen

Om in te kunnen schatten wat het archeologisch en cultuurhistorisch potentieel van het plangebied is, zijn de historische kaarten, de bodem- en geo(morfo)logische kaarten en luchtfoto's bekeken en zijn verschillende inventarissen (waaronder de CAI) en historische/archeologische bronnen geraadpleegd (**onderzoeksvragen 1-2**).

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op een ondergrond bestaande uit tertiaire klei sedimenten. Wat voor bodem zich hier ontwikkelde, is onbekend. Het plangebied bevindt zich immers in een bebouwde zone waarin de bodem geen oorspronkelijke bodemopbouw meer kent. Daarnaast is het terrein vlak aan de Voer gelegen. Aangezien het terrein deel uitmaakt van de historische stadskern en al eeuwen bebouwd is, is het plangebied vrij vlak gelegen op een hoogte tussen 22,2 m +TAW en 23,5 m +TAW.

Historisch gezien is de ontwikkeling van Leuven te plaatsen in de middeleeuwen. Vanuit de historische kaarten is gebleken dat het gebied in de laatste eeuwen deels bebouwd was en deels in gebruik als tuin. Tot op heden is de situatie hetzelfde gebleven.

6.2 Impact van vroegere en geplande werken

Het oude rusthuis wordt omgevormd tot 34 studio's. Aan de achterzijde van het pand wordt een deel van de bestaande kapel afgebroken ten voordele van de gemeenschappelijke groene binnentuin. Verder wordt een deel van de binnenmuren

gesloopt. De voorgevel blijft bewaard en wordt hersteld in zijn oorspronkelijke toestand. Een nieuw element is een trap in het noordoostelijk deel. Deze komt ter hoogte van de bestaande verharding die uitgebroken zal worden.

Het hemelwater van de platte daken en de terrassen op de verdiepingen wordt conform de gewestelijke verordening opgevangen in vier regenwaterput van 10.000 liter. Verder komt er een septische put van 15.000 liter en een infiltratiekrat van 1.500 liter. Tot slot wordt 132,40 m² nieuwe verharding ter vervanging van 148,07 m² bestaande verharding voorzien en komen er nog negen geothermische boringen in het tuingedeelte.

De overgrote meerderheid van de werken gebeuren ter hoogte van de reeds bestaande woning en omvat het afbreken van enkele binnenmuren. Deze werken hebben geen impact op het bodembestand. De werken die wel een impact hebben zijn de afbraak van het bestaande kapelgebouw, het opbreken en vervangen van de verhardingen en de aanleg van de regenwaterputten, septische putten en infiltratiekratten. Deze zone is 142 m² groot.

Figuur 21. Geplande werken vereenvoudigd.

©LARES

6.3 Potentie bepaling, kennisvermeerderingspotentieel en aanbeveling

Potentiebepaling

Op basis van de landschappelijke situatie van het plangebied kan wel gesteld worden

dat er een gradiëntsituatie aanwezig is: het plangebied is in hogere delen in het landschap gelegen. Vlak aan het plangebied stroomt een natuurlijke waterloop. Een dergelijke situatie is aantrekkelijk voor de jager-verzamelaars uit het paleo- en mesolithicum. Echter is het plangebied al enkele eeuwen bebouwd waardoor het bodemarchief niet meer intact is en vuursteenresten niet meer intact zullen voorkomen of zelfs verdwenen zullen zijn. Bijgevolg wordt een lage kans vooropgesteld voor het aantreffen van resten uit deze periode.

Vanaf het neolithicum wordt de landbouw geïntroduceerd. De aanwezigheid van vruchtbare gronden zijn hiervoor erg aantrekkelijk. In de omgeving van het plangebied zijn voornamelijk resten uit de middeleeuwen bekend. De kans op het aantreffen van vondsten vanaf het neolithicum kan bijgevolg als middelhoog benoemd worden. Deze middelhoge potentie loopt evenwel door tot en met de late middeleeuwen zoals ook blijkt uit de CAI-locaties. Vondsten kunnen bestaan uit stenen, metalen of ceramische resten. Verder kunnen ook sporen als paalsporen, haardsporen of kuilen voorkomen.

Vanaf de nieuwe tijd is op basis van historische kaarten te zien dat het plangebied minstens deels bebouwd was, of dat er een weg doorheen liep. Bijgevolg kunnen bewoningsresten (of mogelijk resten van deze weg) vanaf de nieuwe tijd verwacht worden binnen het plangebied. Bijgevolg dient er een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische resten vooropgesteld te worden. Er kunnen structuren, sporen of andere resten aangetroffen worden die met bewoning in verband gebracht kunnen worden.

Kennisvermeerderingspotentieel

Er zijn voldoende argumenten om te stellen dat het plangebied zich in een archeologisch interessante zone bevindt. Het terrein is immers binnen de historische stadskern van Leuven gelegen.

Bovendien is ook gebleken dat het plangebied een archeologisch interessante situering kent naar analogie met gekende archeologische sites in de bredere omgeving en met name in verband met de middeleeuwse evolutie van Leuven. Dit sluit echter niet uit dat er ook resten van oudere perioden aangetroffen kunnen worden.

Verder archeologisch onderzoek in het plangebied zou dus meer informatie kunnen opleveren over de menselijke aanwezigheid in dit gebied. Het kennisvermeerderingspotentieel wordt als groot ingeschat. Tot nu toe is het beeld over het verleden in het gebied nabij het plangebied toegespitst op de middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd. Het potentieel op het aantreffen van resten uit andere perioden maken het interessant om bij aanwezigheid van archeologische resten de hiaten in de kennis van de regio op te vullen.

Aanbevelingen

Vanuit de bureaustudie kan geconcludeerd worden dat er voor dit terrein sprake is van een middelhoge potentie wat betreft de periode neolithicum tot en met de

nieuwste tijd. Anderzijds bestaat de kans dat de historische bebouwing de bodem hier al verstoord heeft waardoor ook een eventuele archeologische site verstoord kan zijn. Verder archeologisch vooronderzoek om beter de archeologische potentie van dit terrein in te kunnen schatten wordt raadzaam geacht vanuit een kosten-batenanalyse, waarbij rekening is gehouden met de inspanning van verder onderzoek in functie van kennisvermeerdering. In het programma van maatregelen wordt onderbouwd welke typen vooronderzoek aangewend moeten worden.

Literatuur

Geraadpleegde literatuur

GYSELING M. 1960: Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1226).

Geraadpleegde websites

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be>

<http://www.geopunt.be/>

www.cartesius.be

<https://geo.onroerenderfgoed.be>

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding	aanmaakdatum origineel/afbeelding
2024B68	1	Kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	onbekend	1:20.000	februari 2024
2024B68	2-3	Technische tekening	Inplantingsplan bestaande toestand	nvt	nvt	februari 2024
2024B68	4-5	Technische tekening	Inplantingsplan nieuwe toestand	nvt	nvt	februari 2024
2024B68	6	historische kaart	uitsnede uit Frickxkaart (1712) met aanduiding plangebied	onbekend	1:30.000	1712
2024B68	7	historische kaart	Uitsnede uit de Villaretkaart (1745-1748) met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	1745-1748
2024B68	8	historische kaart	uitsnede uit Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	1771-1778
2024B68	9	historische kaart	uitsnede uit Vandermaelenkaart (1845-1854) met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	1845-1854
2024B68	10	topografische kaart	Openbare Ministerie	onbekend	onbekend	1939
2024B68	11	orthofoto	luchtfoto uit 1971 met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	1971
2024B68	12	orthofoto	luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	1979-1990
2024B68	13	orthofoto	luchtfoto uit 2023 met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	2023
2024B68	14a	terreindoorsnede	terreindoorsnede	onbekend	onbekend	februari 2024
2024B68	14b	hoogtekaart	hoogteligging van plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II	onbekend	1:10.000	februari 2024
2024B68	15	bodemkaart	uitsnede tertiair geologische kaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:15.000	februari 2024
2024B68	16	bodemkaart	uitsnede quartair geologische kaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:15.000	februari 2024
2024B68	17	bodemkaart	uitsnede bodemkaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	februari 2024
2024B68	18	bodemkaart	uitsnede potentiële erosiekaart (2017) met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	februari 2024
2024B68	19	bodemkaart	uitsnede bodembedekkingskaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:3.000	februari 2024
2024B68	20	archeologische kaart	CAI-locaties in de omgeving van het plangebied	onbekend	1:10.000	februari 2024
2024B68	21	archeologische kaart	Geplande werken	onbekend	1:500	februari 2024